

Sosiaali- ja terveysministeriön

tilinpäätös- ja toimintakertomus
vuodelta 2013

Sisällys

1. JOHDON KATSAUS	3
1.2 VAIKUTTAVUUS	4
1.2.1 Toiminnan vaikuttavuus.....	4
1.2.1.1 Hyvinvoinnille vahva perusta	4
1.2.1.2 Kaikille mahdollisuus hyvinvointiin.....	6
1.2.1.3 Elinympäristö tukemaan terveyttä ja turvallisuutta	8
1.3 TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS.....	9
1.3.1 Toiminnan tuottavuus	9
1.3.2 Toiminnan taloudellisuus.....	9
1.3.3 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus	11
1.4 TUOTOKSET JA LAADUNHALLINTA.....	14
1.4.1 Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet	14
1.4.2 Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu	25
1.4.3 Valtionavustusten vaikuttavuus	25
1.5 HENKISTEN VOIMAVAROJEN HALLINTA JA KEHITTÄMINEN	26
1.6 TILINPÄÄTÖSLASKELMIEN ANALYYSI 2013.....	29
1.6.1 Talousarvion toteutuminen	29
1.6.2 Tuotto- ja kululaskelma	32
1.6.3 Tase	33
1.7 SISÄISEN VALVONNAN ARVIOINTI- JA VAHVISTUSLAUSUMA.....	34
1.8 ARVIOINTIEN TULOKSET	34
1.9 YHTEENVETO HAVAITUISTA VÄÄRINKÄYTÖKSISTÄ	35
2. SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN TALOUSARVION TOTEUTUMALASKELMA..	36
3. SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN TUOTTO- JA KULULASKELMA.....	42
4. SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN TASE.....	43
5. LIITETIEDOT	45
6. ALLEKIRJOITUS	56

1. JOHDON KATSAUS

Talouskehityksen jatkuminen heikkona lisäsi sosiaaliturvan lyhyen ja pitkän aikavälin haasteita. Väestön ikääntymisen myötä suuret ikäluokat ovat jo poistumassa työmarkkinoilta, eläkemenot kasvavat ja hoivan ja hoidon tarpeen kasvuun on varauduttava. Työllisyys on heikentynyt ja työttömyys kasvaa edelleen hieman. Pitkäaikaistyöttömien määrä on noussut selvästi ja nuorisotyöttömyys pysynyt korkeana. Sosiaalimenot olivat vuonna 2013 arviolta 63 miljardia euroa, mikä on inflaatio huomioon ottaen vajaat neljä prosenttia edellisvuotta korkeampi. Menot nousivat myös suhteessa bruttokansantuotteeseen (BKT-suhde oli noin 33 %).

Sosiaali- ja terveystalouden strategia ”Sosiaalisesti kestävä Suomi 2020” ja hallitusohjelma muodostivat ministeriön toiminnan perustan. Niiden avulla jäsenettiin ministeriön suunnittelu ja seuranta. Tuottavuusohjelmakauden 2012–2015 tuottavuustavoitteiden toteutus ja kohdennus hallinnonalalla varmistettiin kehys-, talousarvio- ja tulosohjausprosesseissa.

Kansliapäällikön johdolla käynnistettiin konserniohjauksen ja -yhteistyön kehittämistä sekä ministeriön sisäisiä prosesseja ja toimintakäytäntöjä koskeva kehittämishanke. Ministeriön hallinnonalan asiantuntijalaitosten tutkimusyhteistyön koordinoitiin kiinnitettiin erityistä huomiota. Valtioneuvoston periaatepäätös tutkimuslaitosten ja -rahoituksen uudistamisesta annettiin syksyllä 2013. Sen toimeenpano on käynnistynyt. Uudistuksen edellyttämät määrärahasiirrot ja kehyspäätöksen edellyttämät säästöt on otettu huomioon seuraavien vuosien kehys- ja talousarviovalmistelussa.

Lainsäädännön laadun kehittäminen, mukaan lukien vaikutusarviointi, oli edelleen yhtenä toiminnan painopisteenä. Toimenpiteitä hallitusohjelman sisältämän paremman sääntelyn toimintaohjelman toteuttamiseksi jatkettiin. Hallitusohjelman lainsäädäntösuunnitelma toteutui suunnitellusti.

Hallitusohjelman ministeriön vastuulla olevat tavoitteet etenivät hyvin. Yksi hallituksen kolmesta strategisesta painopistealueestaan on poikkihallinnollinen toimenpideohjelma syrjäytymisen, köyhyyden ja terveysongelmien vähentämiseksi. Sosiaali- ja terveysministeriön koordinoitavastuulla olevalla ohjelmalla luodaan pysyvä toimintamalli, jolla hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen sekä eriarvoisuuden vähentäminen otetaan osaksi kaikkea yhteiskunnallista päätöksentekoa. Ohjelman toimenpiteiden toimeenpano on edennyt suunnitellusti. Kertomusvuonna hyväksyttiin ohjelman seuranta varten erilliset vaikuttavuusindikaattorit ja laadittiin ohjelman puolivälitarkaus.

Syksyllä valmisteltiin hallituksen rakennepoliittinen ohjelma kestävyysvajeen umpeen kuromiseksi. Hallitus päätti toimeenpanosta marraskuussa. Sosiaali- ja terveysministeriöllä on merkittävä rooli ohjelman toimeenpanossa, jossa keskeisiä ovat työurien pidentäminen ja palvelutuotannon tuottavuuden kohottaminen.

Sosiaali- ja terveydenhuollon kansallinen kehittämisohjelma (Kaste-ohjelma) 2012–2015 on sosiaali- ja terveyspalvelujen uudistamisen strateginen ohjausväline. Ohjelman toimeenpano eteni suunnitelman mukaisesti. Valtionavustuksia myönnettiin kuntien ja kuntayhtymien kehittämishankkeisiin kertomusvuonna yhteensä runsaat 14 miljoonaa euroa. Hallituksen tasa-arvo-ohjelmassa on 66 toimenpidettä, joiden toimeenpano etenee suunnitelman mukaisesti.

Vuoden 2013 alussa hallinnonalalla tuli voimaan useita muutoksia. Puolison tulojen tarveharkinta poistettiin työmarkkinatuessa. Useisiin kansaneläkeindeksiin sidottuihin sosiaaliturvaetuuksiin tehtiin ylimääräinen 0,7 prosentin korotus. Yleistä asumistukea korotettiin vuokrien nousua vastaavasti. Eläkkeensaajien asumistuessa hyväksyttävistä asumismenoista korotettiin. Veteraanilisää korotettiin. Sotainvalidien oikeutta kokoaikaiseen laitoshoidon laajennettiin. Isälle korvamerkitty vapaa piteni. Osa-aikaeläkkeen ikärajan ja varhennettuun vanhuuseläkkeeseen tehtiin muutoksia.

Lainsäädäntötyön painoituksina olivat sosiaali- ja terveydenhuoltoa koskevat laajat lainsäädäntökokonaisuudet. Kertomusvuonna jatkettiin sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakenteen sekä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä, kehittämistä ja valvontaa koskevan lainsäädännön uudistuksen valmistelua. Selvityshenkilöryhmä selvitti alueellisesti toimivaa palvelurakennetta, minkä jälkeen käynnistettiin järjestämislain valmistelu. Loppuraportti valmistui joulukuussa. Sosiaali- ja terveystieteellinen ministeriryhmä käsitteli valmistelua kokouksissaan säännöllisesti.

Vanhuspalvelulaki astui voimaan heinäkuun 2013 alusta lukien. Sosiaalihuollon lainsäädännön kokonaisuudistuksen valmistelua jatkettiin. Päivähoitopalvelujen lainsäädännön valmistelu, hallinto ja ohjaus siirtyivät vuoden alussa opetus- ja kulttuuriministeriöön. Neuvolatoiminnasta, koulu- ja opiskeluterveydenhuollosta sekä ehkäisevästä suun terveydenhuollosta annetun asetuksen toimeenpanoa edistettiin osana laajempaa lasten, nuorten ja perheiden palvelukokonaisuutta. Yhdessä opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa valmisteltiin terveyttä ja hyvinvointia edistävän liikunnan uudet valtakunnalliset linjaukset.

Vuonna 2011 voimaan tulleen terveydenhuoltolain toimeenpanoa jatkettiin antamalla ministeriön asetukset yliopistotasaisen tutkimuksen rahoituksesta sekä ns. päivystysasetus. Päivystysuudistuksen tavoitteena on parantaa potilasturvallisuutta ja edistää kiireellisen hoidon voimavarojen taroituksenmukaista käyttöä. Tutkimusrahoitusta ohjattiin paremmin palvelujärjestelmän tarpeita vastaavaksi. Vuoden 2013 aikana otettiin käyttöön sähköinen lääkemääräys koko julkisessa terveydenhuollossa ja yksityisen terveydenhuollon suurissa yksiköissä. Terveydenhuollon asiakastietojen tallentaminen kansalliseen arkistoon aloitettiin.

Työllisyys-, sosiaalipolitiikka-, terveys- ja kuluttaja-asioiden neuvoston työtä jatkettiin Irlannin ja Liettuan EU-puheenjohtajakausilla. EU:n potilasdirektiivin toimeenpano saatiin päätökseen, kun uusi laki rajat ylittävistä terveydenhuollosta hyväksyttiin eduskunnassa joulukuussa. Kansainvälisen terveyspolitiikan yhteistyössä järjestettiin Suomessa WHO:n kahdeksannen terveyden edistämisen maailmankongressi. Suomi toimi puheenjohtajana pohjoisen ulottuvuuden sosiaali- ja terveysalan kumppanuusohjelmassa.

1.2 VAIKUTTAVUUS

1.2.1 Toiminnan vaikuttavuus

Yhteiskunnallista vaikuttavuutta on kuvattu ministeriön vuonna 2011 julkaiseman strategian ”Sosiaalisesti kestävä Suomi 2020” jäsentelyn mukaan.

Strategiassa on kolme päälinjausta:

1. Hyvinvoinnille vahva perusta
2. Kaikille mahdollisuus hyvinvointiin
3. Elinympäristö tukemaan terveyttä ja turvallisuutta

1.2.1.1 Hyvinvoinnille vahva perusta

Vuonna 2013 eläkkeellesiirtymisiän odote 25-vuotiaille oli 60,9 vuotta eli sama kuin vuonna 2012. Eläkkeelle siirtymisiän odote on noussut työeläkelakien vuoden 2005 uudistusta edeltävästä tasosta lähes kahdella vuodella. Miesten ja naisten välinen ero eläkkeellesiirtymisiässä on viime vuosina kaventunut selvästi. Eroa ei enää juuri ole, vaan miehet ja naiset jäävät eläkkeelle samassa iässä. Vuoden 2013 lukujen perusteella suomalaisten odotettavissa olevan työuran pituus on vajaat 34 vuotta. Heikosti kehittynyt työllisyys pienensi työllisen ajan odotetta muutamalla kuukaudella edellisvuoteen verrattuna. Vuodesta 2000 se on noussut noin kahdella vuodella.

Työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyminen on viime vuosina ollut laskussa, mutta vuonna 2013 työkyvyttömyyseläkkeiden ikävakioitu alkavuus pysyi edellisen vuoden tasolla. Kaikista työkyvyttömyys-

eläkkeelle siirtyneistä noin kolmasosalla syynä oli jokin tuki- ja liikuntaelinsairaus, mutta suunnilleen yhtä moni siirtyi työkyvyttömyyseläkkeelle mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriön takia. Alle 45-vuotiaista kahdella kolmasosalla syynä oli mielenterveyden häiriö, kun taas 55 vuotta täytäneistä lähes puolet siirtyi eläkkeelle tuki- ja liikuntaelinsairauden takia. Osatyökyvyttömyyseläkkeen ja osasairauspäivärahan käyttö ovat lisääntyneet.

Sairauspoissaolot pysyivät vuosina 2009–2012 suunnilleen samalla tasolla, mutta vuonna 2013 ne lisääntyivät hieman sekä miehillä että naisilla. Sairauspoissaoloja tarkastellaan sairauspäivien osuutena tehdyistä työ- ja sairauspäivistä palkansaajilla. Työkyvyttömyyseläkkeiden tapaan myös sairauspoissaoloja aiheuttavat eniten tuki- ja liikuntasairaudet sekä mielenterveyden häiriöt.

Työpaikoilla sattuneiden työtapaturmien määrä väheni vuonna 2009 taantuman myötä, mutta kääntyi jälleen nousuun vuonna 2010. Nousu jatkui vuonna 2011, mutta ennakkotietojen mukaan vuonna 2012 työtapaturmien määrä on laskenut. Kuolemaan johtaneiden työtapaturmien määrä on 2000-luvun aikana selvästi vähentynyt ja vuonna 2009 niiden määrä oli historiallisen alhaalla. Vuosina 2010–2012 kuolemaan johtaneita työtapaturmia on ollut hieman enemmän kuin vuonna 2009, mutta kuitenkin vähemmän kuin 2000-luvun alussa.

Kuntien terveydenedistämisasiivisuuden kehittymistä on seurattu muutaman vuoden ajan. Tietoja terveydenedistämisasiivisuudesta kerätään kuntajohdon, perusterveydenhuollon, liikuntatoimen ja perusopetuksen näkökulmasta kahden vuoden välein. Kaikilla osa-alueilla terveydenedistämisasiivisuus on noussut seuranta-aikana jonkin verran. Keväällä 2013 kuntajohdolle tehdyn tutkimuksen mukaan kuntien johtoryhmät seuraavat hyvin kuntalaisten elinoloja, mutta terveyden seurannassa on haasteita. Kuntalaisten sairastavuutta ja elintapoja seurasi ainoastaan puolet kuntien johtoryhmistä ja väestöryhmien välisiä terveyseroja alle puolet (39 %). Mikäli väestöryhmien välisiä terveyseroja seurataan heikosti, niihin ei päästä puuttumaan ajoissa. Kolmasosa kunnista oli tehnyt hyvinvointikertomuksen.

Tasa-arvoon liittyvät asenteet ja mielipiteet ovat muuttuneet melko vähän sillä ajanjaksolla, jolla tasa-arvobarometrejä on tehty (1998–2012). Vuoden 2012 barometrin mukaan runsas kolmannes miehistä, mutta vain vajaa viidennes naisista arvioi sukupuolten olevan tasa-arvoisia. Palkkatyöstä vanhempain- tai hoitovapaalle jäämisen arvioidaan olevan miehille huomattavasti naisia vaikeampaa. Vastaajien mielestä miesten on nyt kuitenkin helpompaa pitää pidempiä lakisääteisiä perhevapaita kuin aikaisemmin. Parannusta on tapahtunut erityisesti yksityisellä sektorilla, missä miesten perhevapaalle jääminen arvioitiin kuitenkin edelleen vaikeammaksi kuin julkisella sektorilla.

Tilastokeskus on tehnyt ajankäyttötutkimuksia noin kymmenen vuoden välein. Viimeisimmän tutkimuksen tiedot kerättiin vuosina 2009–2010. Suomalaisten ajankäytön jakautuminen nukkumiseen, ruokailuun, ansiotyöhön, opiskeluun, kotityöhön ja vapaa-aikaan on pysynyt melko vakaana kolmen vuosikymmenen ajan. Sukupuolittaiset erot ovat hiljalleen tasoittuneet, mutta miehet tekevät silti edelleen enemmän ansiotyötä kuin naiset, ja heillä on enemmän vapaa-aikaa kuin naisilla. Naiset puolestaan tekevät yhä valtaosan kotitöistä, vaikka miesten ja naisten ero kotitöihin käyetyssä ajassa onkin kaventunut kolmen vuosikymmenen aikana.

Viimeisimmän tutkimuksen mukaan aikapulaa oli kokenut vajaa puolet vastaajista. Työelämässä mukana olevien, omaa kotitalouttaan hoitavien ja pienten lasten vanhempien kokema aikapula on lisääntynyt. Vapaa-aajan määrä on kuitenkin kasvanut hieman 2000-luvulla. Liikuntaan ja ulkoiluun käytetty aika on pysynyt samana kuin 10 vuotta sitten, samoin sosiaaliseen kanssakäymiseen perheen tai tuttavien kanssa käytetty aika.

Vuoden 2013 työolobarometrin mukaan joustavat työajat ovat lisääntyneet vuodesta 2006, jolloin joustavan työajan järjestelmä oli käytössä 60 prosentilla palkansaajista. Vuosina 2012–2013 osuus nousi 70 prosenttiin, 60 prosentilla oli mahdollisuus käyttää joustoja kokonaisuin vapaapäiviin ja noin kymmenellä prosentilla joustot olivat ainoastaan päivittäisiä. Vuonna 2013 joka kymmenes palkansaaja teki etätöitä vähintään viikoittain ja kuusi prosenttia kuukausittain. Etätöy yleistyi hie-

man edellisvuodesta. Vuonna 2013 kolmannes palkansaajista sai säännöllisesti työhön liittyviä yhteydenottoja vapaa-ajalla.

Sosiaalimenot olivat vuonna 2013 arviolta 63 miljardia euroa, mikä on inflaatio huomioon ottaen vajaa neljä prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna. Suurin kasvu sosiaalimenoihin tuli edelleen työeläkkeistä, joiden kustannukset nousivat arviolta 1,3 miljardia euroa vuonna 2013. Myös työttömyysturvan menot jatkoivat nopeaa kasvua, kun etuudensaajien määrä nousi yli kymmenen prosenttia. Tämän seurauksena menot kasvoivat arviolta 400 miljoonaa euroa. Lisäksi kuntien sosiaali- ja terveyspalveluiden kustannukset selittävät huomattavan osan sosiaalimenojen kasvusta. Menot nousivat myös suhteessa bruttokansantuotteeseen (BKT-suhde oli lähes 33 %). Sosiaalimenojen bruttokansantuoteosuuden nousu selittyy osin vuosien 2012 ja 2013 huonolla talouskehityksellä, jonka myötä bruttokansantuote on reaalisesti pienentynyt.

1.2.1.2 Kaikille mahdollisuus hyvinvointiin

Terveys 2000 - ja Terveys 2011 -tutkimusten mukaan yli 30-vuotiaiden suomalaisten terveys, toimintakyky ja hyvinvointi ovat parantuneet 2000-luvulla. Keski-ikäiset ja etenkin eläkeläiset voivat aiempaa paremmin, kun taas 30–44-vuotiaiden terveys ja hyvinvointi eivät ole kohentuneet juuri lainkaan. Alueelliset sekä sukupuolten ja koulutusryhmien väliset erot ovat edelleen suuria. Tärkeimmät syyt terveyseroille ovat elinoloissa ja elintavoissa, kuten alkoholin käytössä, tupakoinnissa, ravitsemuksessa ja liikunnassa. Sosioekonomiset terveyserot näkyvät jo lasten ja nuorten kohdalla.

Nuorilla terveellisten elintapojen myönteinen kehitys jatkuu edelleen. Liikuntaa harrastavien osuus on lisääntynyt ja päivittäin tupakoivien sekä vähintään kerran kuukaudessa tosihumalaan juovien osuudet ovat laskeneet. Nuoret arvioivat oman terveydentilansa pääsääntöisesti hyväksi tai melko hyväksi. Ylipainosta on kuitenkin tullut yhä suurempi ongelma, ja erilaiset fyysiset ja psyykkiset oireet ovat melko yleisiä.

Myös aikuisten elintavoissa on myönteistä kehitystä. Sekä miesten että naisten tupakointi on vähentynyt jo pitkään, ja myös humalajuominen on vähentynyt viime vuosina. Lisäksi ylipainoisuuden kasvu näyttää pitkään jatkuneen kasvun jälkeen pysähtyneen. Silti kaksi kolmasosaa miehistä ja puolet naisista on vähintään ylipainoisia.

Vuosina 2004–2005 toteutettujen alkoholiverotuksen alentamisen jälkeen alkoholin kulutus kasvoi ja alkoholikuolemat lisääntyivät. Alkoholi on nykyään yleisin kuolinsyy sekä työikäisillä miehillä että naisilla. Vuosina 2008–2012 toteutettujen neljän alkoholiveron korotuksen jälkeen alkoholin kokonaiskulutus on vähentynyt merkittävästi. Alkoholihaitat ovat jatkaneet laskuaan myös vuosina 2012 ja 2013.

Pienituloisuusaste eli pienituloisiin kotitalouksiin kuuluvien henkilöiden osuus väestöstä pysyi vuosina 2006–2011 noin 13 prosentissa ja pienituloisten henkilöiden määrä noin 700 000:ssa. Vuonna 2012 pienituloisuusaste laski ennakkotietojen mukaan 11,9 prosenttiin ja pienituloisten henkilöiden määrä 635 000:een. Tähän vaikutti osaltaan vuoden 2012 alussa perusturvaan ja verotukseen tehdyt muutokset.

Pienituloisuus väheni vuonna 2012 kaikissa ikäluokissa, lukuun ottamatta 25–34-vuotiaita, joiden pienituloisuus pysyi ennallaan. Vuoden 2005 jälkeistä aikaa tarkastellen erityisesti 65 vuotta täyttäneiden pienituloisuusaste on pienentynyt. Selvimmin on vähentynyt 75 vuotta täyttäneiden pienituloisuus. Ikääntyneiden pienituloisuuden vähenemiseen on vaikuttanut työeläkkeisiin oikeutettujen osuuden kasvu ja pelkän kansaneläkkeen varassa olevien osuuden väheneminen. Pienituloisuus on kuitenkin edelleen yleisintä 75 vuotta täyttäneillä ja alle 25-vuotiailla.

Lasten pienituloisuusaste on laskenut viime vuosina. Vuonna 2012 alle 18-vuotiaista noin yhdeksän prosenttia eli pienituloisissa kotitalouksissa. Lapsiperheissä pienituloisia on eniten yksinhuoltajaperheissä sekä niissä lapsiperheissä, joissa on pieniä lapsia.

Pienituloiset ovat pääasiassa työttömiä, eläkeläisiä ja opiskelijoita. Pienituloisuutta, jota kutsutaan myös köyhyysriskiksi, esiintyy erityisesti silloin, kun taloudessa on vähän tulonsaajia suhteessa elätettävien henkilöiden määrään (yksinhuoltajuus ja monilapsiset perheet), kun talous ei saa yhteiskulutuksesta tulevia hyötyjä (yksinasujat vs. pariskunnat) ja kun pääasiallinen toiminta on muuta kuin ansiotyötä (opiskelijat, eläkeläiset, työttömät ja muut ammatissa toimimattomat).

Toimeentulotuen tarve kasvoi selvästi vuonna 2009. Sen jälkeen toimeentulotukea saaneiden kotitalouksien ja niissä asuvien henkilöiden määrä on pysynyt suunnilleen samalla tasolla, tosin vuosina 2011–2012 tuen saajien määrä on ollut hienoisessa laskussa. Vuoden 2012 alussa toteutetut toimeentulotuen tasokorotukset eivät lisänneet uusien asiakkaiden määrää merkittävästi ja esimerkiksi yksinhuoltajien määrä väheni hieman. Sekä lyhytaikaisimpien että pitkäaikaisimpien asiakkuuksien osuudet laskivat vuonna 2012 hieman edellisestä vuodesta. Toimeentulotuen kokonaismenot ovat lisääntyneet reaalisesti 37 prosenttia vuodesta 2005 lähtien, vaikka tukea saavien kotitalouksien ja henkilöiden määrä on samalla tasolla kuin vuonna 2005. Kehitys heijastaa pitkäkestoisien työttömyyden sekä asumiskustannusten yleistä kasvua.

Yli vuoden työttömänä olleiden määrä nousi selvästi vuonna 2013. Vuonna 2013 yli vuoden työttömänä olleita henkilöitä oli noin 73 700, mikä on viidenneksen enemmän kuin edellisenä vuonna. Pitkäaikaistyöttömien määrä on jatkuvasti noussut 2010–2013.

Lastensuojelun avohuollon asiakasmäärä on noussut viime vuosina. Vuonna 2012 lastensuojelun sosiaalityön asiakkaana ja avohuollollisten tukitoimien piirissä oli noin 87 200 lasta ja nuorta, mikä on seitsemän prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna. Lastensuojelun lisääntyneisiin asiakasmääriin vaikuttaa osaltaan vuonna 2008 voimaan tulleen lastensuojelulain mukainen tavoite tarjota lapsille ja perheille tukea mahdollisimman varhaisessa vaiheessa sekä madallettu ilmoittamiskynnys. Myös kodin ulkopuolelle sijoitettujen kokonaismäärä on noussut 2000-luvulla. Huostassa olleiden kokonaismäärän kasvu on taittunut, samoin kiireellisesti sijoitettujen määrän kasvu hidastui vuonna 2012. Kaikkiaan kodin ulkopuolelle sijoitettuja oli vuonna 2012 noin 17 830, joista huostaanotettuna oli noin 10 700 lasta. Myös lastensuojeluilmoitusten määrä nousi. Niitä tehtiin vuonna 2012 noin 103 700, ja ne koskivat noin 64 400 lasta.

Koulutuksen ulkopuolella on joka kymmenes 17–24-vuotias. Mukaan on tällöin laskettu ne nuoret, joilla ei ole perusasteen jälkeistä koulutusta eivätkä ole koulutuksessa. Kun heistä vähennetään ne koulutuksen ulkopuolella olevat nuoret, jotka ovat työssä, hoitovapaalla, armeijassa tai eläkkeellä, on syrjäytymisuhan alla noin viisi prosenttia 18–24-vuotiaista (kuusi prosentti pojista ja neljä prosenttia tytöistä).

Yksinäisten asunnottomien määrä on ollut 7 500–8 000 vuodesta 2003 lähtien. Vuonna 2013 heitä oli 7 500. Pitkäaikaisesti asunnottomia oli noin 2 500, mikä on 30 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2008. Suurin osa asunnottomista on edelleen miehiä, mutta naisten, nuorten ja maahanmuuttajien asunnottomuus on lisääntynyt viime vuosina.

Väestöstä kolme neljäsosaa asui alueella, jolla välitön yhteydensaanti terveyskeskuksiin onnistui ongelmitta. Yksi terveyskeskus ilmoitti jatkuvista välittömän yhteydensaannin ongelmista. Keskimääräinen odotusaika terveyskeskuslääkärin vastaanotolle kiireettömässä tapauksissa pysyi edellisvuoden tasolla. Lokakuussa 2013 neljä viidesosaa väestöstä asui alueella, jossa pääsy terveyskeskuslääkärin vastaanotolle kesti yli kaksi viikkoa ja melkein viidesosa alueella, jossa sitä joutui odottamaan yli viisi viikkoa.

Syksyllä 2013 terveyskeskusten lääkäritilanne oli suunnilleen samanlainen kuin vuotta aiemmin, ja terveyskeskuslääkärin tehtävistä oli hoitamatta noin kuusi prosenttia. Lääkäritilanteessa oli yhä suuria alueellisia eroja.

Suun terveydenhuollossa yli kuusi kuukautta hoitoon pääsyä odottaneita potilaita oli lokakuussa 2013 noin 5 100, mikä on pari tuhatta vähemmän kuin vuotta aiemmin. Yli puoli vuotta suun terveydenhuoltoa odottaneiden määrä on vähentynyt tasaisesti vuodesta 2011. 3–6 kuukautta hoitoon pääsyä odottaneita oli 17 200. Väestöstä lähes 90 prosenttia asui syksyllä 2013 sellaisen terveyskeskuksen alueella, jolla suun terveydenhuoltoon pääsi kuuden kuukauden kuluessa hoitoon hakeutumisesta.

Erikoissairaanhoidossa oli vuoden 2013 lopussa 1 390 henkilöä odottanut kiireettömään hoitoon pääsyä yli puoli vuotta, mikä on noin 450 henkilöä enemmän kuin vuotta aiemmin. Keskimäärin pisimpään hoitoa odotettiin Satakunnan sairaanhoitopiirissä (mediaani 63 vrk). Nopeimmin hoitoon pääsi Pohjois-Pohjanmaan ja Pirkanmaan sairaanhoitopiireissä (mediaani 34 vrk).

Kesän jälkeen eli elokuussa 2013 yli kuusi kuukautta hoitoa odottaneita oli lähes 2 000 eli pitkään hoitoa odottaneiden määrä väheni selvästi syksyn 2013 aikana. Väheneminen selittyy pääosin Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kaihileikkausjonon lyhentymisellä.

Julkisten sairaaloiden erikoissairaanhoidopalvelujen tuottavuus (ilman psykiatria) on pysynyt keskimäärin ennallaan vuosina 2008–2012. Sairaalaryhmien välillä on kuitenkin tuottavuuden kehityksessä eroja. Yliopistollisten sairaaloiden tuottavuus nousi tänä aikana 5 %, keskimäärin 0,98 % vuodessa. Keskussairaaloiden tuottavuus puolestaan laski 5 %, keskimäärin 1,02 % vuodessa. Muiden sairaaloiden (aluesairaalat tai vastaavat) tuottavuus laski 1 %, keskimäärin 0,20 % vuodessa.

Ikääntyneiden palvelujen rakenne on viime vuosina muuttunut tavoitteiden suuntaisesti eli avopalvelujen suuntaan. Vuonna 2012 laitoshoido väheni selvästi edellisestä vuodesta. Tehostettu palveluasuminen ja omaishoidon tuki lisääntyivät edelleen tavoitteiden suuntaisesti, mutta kotihoidon kattavuus kääntyi laskuun.

Äitiys- ja lastenneuvolapalveluissa on tapahtunut vuodesta 2009 alkaen myönteistä kehitystä muun muassa määräraikaisten terveystarkastusten järjestämisessä ja henkilöstövoimavaroissa. Henkilöstövoimavarat ovat kuitenkin edelleen niukat ja määräraikaisissa terveystarkastuksissa on vaihtelua kuntien välillä. Koko perheen laajat terveystarkastukset ovat vakiintuneet eri puolilla maata ja ne ovat monipuolistaneet palvelujen sisältöä. Lasten ja perheiden erityisen tuen tarpeen tunnistaminen ja tuen järjestäminen on lisääntynyt. Samoin on kehitetty toimintatapoja tarkastuksista poisjääneiden tuen tarpeiden tunnistamiseksi ja poisjäännin syyn selvittämiseksi. Näiden johdosta neuvolatyön laatu on parantunut. Myös kouluterveydenhuollossa on tapahtunut positiivista kehitystä.

1.2.1.3 Elinympäristö tukemaan terveyttä ja turvallisuutta

Vuonna 2012 koti- ja vapaa-ajan tapaturmissa kuoli ennakoarvion mukaan noin 2 430 henkilöä, joista miehiä oli 1 600 ja naisia 840. Koti- ja vapaa-ajan tapaturmissa kuolleiden määrä on viime vuosina ollut laskussa.

Laki ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueesta tuli voimaan vuonna 2009. Vuonna 2012 ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueita oli noin 80. Kunnat suunnittelevat tiivistävänsä yhteistyötä edelleen, ja vuonna 2013 alueita on 74 ja vuoden 2014 alusta lähtien 65. Kunnat ja kuntayhtymät käyttivät vuonna 2012 ympäristöterveydenhuoltoon noin 116 miljoonaa euroa.

Poikkihallinnollista ja kuntien välistä yhteistyötä tarvitaan, jotta saadaan vähennettyä ilman, maaperän, veden tai ruoan välityksellä aiheutuvia terveysriskejä. Vesivälitteisiä epidemioita on viime vuosina ollut muutama vuodessa, ja niistä sairastuneiden henkilöiden määrä on vaihdellut muuta-

masta kymmenestä muutamaan sataan. Äidinmaidosta mitattujen ympäristömyrkköjen (dioksiinien ja PCB-yhdisteiden) pitoisuudet ovat olleet viime vuosina laskussa.

Vakuutusjärjestelmän riskeihin varaudutaan riittävin takuujärjestelyin. Vakuutusmaksuvarat turvataan tehokkaalla riskienhallinnalla, tuottavalla sijoitustoiminnalla ja riittävällä vakavaraisuudella. Vakavaraisuus kuvaa työeläkeyhtiöiden kykyä kestää sijoitustuottoihin liittyvää vaihtelua. Kun vakavaraisuus on riittävällä tasolla, työeläkkeiden rahastoitujen osien rahoitus on paremmin turvattu talouden vaihteluista riippumatta. Työeläkkeiden osittaisella rahastoinnilla turvataan annettuja eläkelupauksia ja kevennetään tulevien eläkemaksujen tasoja. Työeläkerahastojen osuus bruttokansantuotteesta on noussut, sillä tulevista eläkkeistä yhä suurempi osa rahoitetaan rahastojen kautta.

1.3 TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS

1.3.1 Toiminnan tuottavuus

Hallitusohjelman mukaisen vaikuttavuus- ja tuloksellisuusohjelman osalta valmisteltiin hallinnonalan vaikuttavuus- ja tuloksellisuushankkeiksi määritellyjä oikeuslääketieteen sähköisen prosessin kehittämistä etenkin THL:ssä sekä vankien terveydenhuollon siirtoa sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalle. Ydintoimintoanalyysissä tunnistettuja hallinnonalan sisäisiä ja eräitä hallinnonalojen välisiä kehittämishankkeita käynnistettiin ja valmisteltiin. Inhimillisen pääoman kehittämistä, mm. työtyytyväisyyden tasoa ja sairauspoissaolojen määrää koskevat tavoitteet sisällytettiin hallinnonalan virastojen ja laitosten tulossopimuksiin.

Tuottavuusohjelmakauden 2012–2015 tuottavuustavoitteiden toteutus ja kohdennus hallinnonalalla varmistettiin talousarvio- ja tulosohjausprosesseissa. Lisäksi hallinnonalalle kohdistettiin vuosien 2014–2017 kehyspäättöksessä 30 milj. euron sektoritutkimussäästö, jonka toimeenpanoa valmisteltiin yhdessä hallinnonalan sektoritutkimuslaitosten kanssa.

Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan tuottavuuden mittaamista koskeva hanke osalta laitosten tuottavuusmittarien käyttö on edelleen testausvaiheessa. Tuottavuuskehityksen osoittimina ja analyysien perusteena niitä käytetään vasta sitten, kun indikaattoreista on saatu kolmen vuoden aikasarja, eli käytännössä aikaisintaan vuoden 2014 jälkeen.

1.3.2 Toiminnan taloudellisuus

Taulukko 1. Ministeriön bruttobudjetoidut tulosalueittaiset toimintamenot vuosina 2011–2013 (1 000 euroa)

	2011	2012	2013 budjetoitu	2013 toteutuma	Toteutuma %
Johto ja erillisyyksiköt	5 742	6 065	7 209	5 975	83
Hallinto- ja suunnitteluosasto	13 967	14 958	16 413	15 277	93
Vakuutusosasto	3 263	3 427	3 714	3 441	93
Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen osasto	4 960	4 954	5 401	5 138	95
Sosiaali- ja terveystalvosasto	5 161	5 363	6 260	5 920	95
Työsuojeluosasto	4 595	4 549	4 961	4 485	90
Yhteensä	37 693	39 316	43 958	40 236	92

Ministeriön vuoden 2013 toimintamenot olivat yhteensä 40,2 milj. euroa, josta palkkamenot olivat 26,7 milj. euroa. Palkkamenot kasvoivat 0,8 % eli 0,2 milj. euroa. Ministeriön toimintamenot kasvoivat edellisestä vuodesta yhteensä 0,9 milj. euroa. Muut toimintamenot kasvoivat 0,7 milj. eurola. Kaikkien osastojen menot jäivät alle budjetoidun.

Taulukko 2. Ministeriön toimintamenot vuosina 2011–2013 (1 000 euroa)

	2011	2012	2013	%-osuus
Hankinnat	569	756	615	5,8
Painatus- ja ilmoituspalvelut	233	227	218	1,7
ATK:n käyttöpalvelut	1 046	2 002	2 425	15,6
Tietoliikennepalvelut	665	366	325	2,8
Toimistotarvikkeet	128	163	104	1,2
Koulutus	293	384	440	2,9
Virkistyspalvelut	124	108	107	0,8
Asiantuntija- ja tutkimuspalvelut	1 435	1 650	1 571	12,9
Palkkiot ja henkilöstösivukulut	234	238	202	1,6
Kotimaan matkat	610	592	678	4,6
Ulkomaan matkat	920	893	784	6,9
Taksikortit	122	120	127	0,9
Vuokrat, sähkö, siivous	3 079	3 200	3 319	24,9
Muut menot	2 439	2 136	2 612	16,6
Yhteensä	11 897	12 835	13 527	100
Palkat	25 796	26 481	26 709	67,3
Yhteensä	37 693	39 316	40 236	100

Muut toimintamenot olivat yhteensä 13,5 milj. euroa. Ne kasvoivat 5,5 % eli 692 000 eurolla verrattuna vuoteen 2012. Atk-käyttöpalvelut, koulutus, vuokra-sähkö ja siivousmenot sekä muut menot kasvoivat. Sen sijaan kaikki muut menot pienenivät tai pysyivät suunnilleen samalla tasolla vuoteen 2012 verrattuna.

Taulukko 3. Osastojen ja erillisten tulosryhmien menot, kustannukset ja henkilötyövuodet vuonna 2013, 1 000 euroa

Tulosalue	Menot €	Kustannukset** €	%	Htv*)
Ylin johto	1 313	1 316	3,2	10,0
Kansainvälisten asioiden yksikkö	1 893	1 898	4,7	15,4
Hallinto- ja suunnitteluosasto	15 277	15 317	37,9	105,3
Valmiusyksikkö	470	472	1,1	5,2
Viestintäyksikkö	1 445	1 450	3,6	13,5
Vakuutusosasto	3 441	3 458	8,6	46,0
Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen osasto	5 139	5 164	12,8	66,1
Sosiaali- ja terveystieteiden osasto	5 920	5 945	14,7	64,5
Työsuojeluosasto	4 485	4 509	11,1	62,1
Tasa-arvovaltuutetun toimisto	853	857	2,1	10,5
Yhteensä	40 236	40 390	100	398,6

*) Mukana vain bruttobudjetoidut toimintamomentilta maksettavat henkilötyövuodet.

***) Sisältää korot ja poistot.

Taulukossa esitetään osastojen ja erillisten tulosryhmien menot ja kustannukset sekä henkilötyövuodet. Kustannukset ovat ko. yksiköiden kustannuksia ennen vyörytystä

Taulukko 4. Osastojen ja erillisten tulosryhmien kustannukset (tukipalvelukustannukset vyörytetty osastoille ja erillisille tulosryhmille) vuonna 2013

	Kokonais- kustannukset €	%	Htv* htv	Kustannukset/ htv €
Ylin johto	1 694	4,2	10	169 419
Kansainvälisten asioiden yksikkö	2 480	6,1	15,4	161 041
Hallinto - ja suunnitteluosasto*	6 211	15,4	33,9	183 200
Valmiusyksikkö	668	1,7	5,2	128 503
Vakuutusosasto	5 195	12,8	46	112 923
Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen osasto	7 658	18,9	66,1	115 865
Sosiaali- ja terveystalvosasto	8 379	20,7	64,5	129 902
Työsuojeluosasto	6 852	16,9	62,1	110 341
Tasa-arvovaltuutetun toimisto	1 253	3,1	10,5	119 357
Yhteensä	40 390	100,0	313,7	128 754

* Sisältää vain päätoimintojen htv:t.

Taulukossa kuvataan kustannuksia, kun tukipalvelutehtävien (viestintäyksikkö, hallintopalveluryhmä, kiinteistö- ja virastopalveluryhmä, tietohallintoryhmä, tietopalveluryhmä ja talousryhmä) kustannukset on vyörytetty osastoille ja erillisille tulosryhmille.

1.3.3 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus

Maksullisen palvelutoiminnan tuotot olivat vuonna 2013 yhteensä 4,1 milj. euroa (v. 2012 3,8 milj. euroa). Tästä 3,3 milj. euroa kertyi nettobudjetoidun toiminnan tuotoista. Bruttobudjetoidun toiminta on ollut vähäistä. Vuoden tuotot olivat 1 745 euroa. Yhteisrahoitteinen toiminta on ollut niin ikään vähäistä. Sen tuotot olivat vuonna 2013 vain 74 537 euroa eikä siitä Valtiokonttorin ohjeiden mukaisesti (alle 100 000 euroa) ole tehty kustannusvastaavuuslaskelmaa. Samasta syystä bruttobudjetoidusta toiminnasta ei ole tehty kustannusvastaavuuslaskelmaa.

Ministeriön bruttobudjetoidut tulot koostuvat sosiaali- ja terveysministeriön maksullisista suoritteista annetun asetuksen (843/2012) tarkoittamista julkisoikeudellisista suoritteista, lähinnä geeniteknikan lautakunnan (STM:n A 853/2012) ja edellä mainitun ministeriön ym. asetuksen (843/2012) 3 §:n tarkoittamista liiketaloudellisin perustein hinnoiteltavista suoritteista.

Ministeriön nettobudjetoidut tulot koskevat ministeriön maksuasetuksen (STM:n A 843/2012) 2 §:n ja asetuksen liitteen tarkoittamia työsuojeluhallinnon julkisoikeudellisia ja 3 §:n mukaisia markkina-suoritteita sekä lääkkeiden hintalautakunnan tuloja (STM:n A 898/2012) ja Raha-automaattivastuksista annetun lain (1056/2001) 45 §:n tarkoittamia korvauksia sekä peliriippuvuuden seuranta- ja tutkimustoiminnasta aiheutuvien kustannusten kattamisesta rahapeliyhteisöiltä perittäviä korvauksia (STM:n A 381/2002). Nettobudjetoidun toiminnan suoritteiden tuotot jakautuivat seuraavasti:

Muut julkisoikeudelliset suoritteet				Kaikki julkisoikeudelliset suoritteet yhteensä		
	Hintalautakunta			2011 euroa	2012 euroa	2013 euroa
	2011 euroa	2012 euroa	2013 euroa			
TUOTOT						
Maksullisen toiminnan tuotot						
- maksullisen toiminnan myyntituotot	1 660 998	2 036 430	1 932 040	1 660 998	2 036 430	1 932 040
- maksullisen toiminnan muut tuotot	0	0	0	1 845 663	1 701 275	2 063 387
Tuotot yhteensä	1 660 998	2 036 430	1 932 040	3 506 660	3 737 705	3 995 427
KUSTANNUKSET						
Maksullisen toiminnan erilliskustannukset						
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	21 233	32 217	21 699	21 415	32 217	23 099
- henkilöstökustannukset	854 120	935 810	1 000 451	925 315	1 005 732	1 070 621
- vuokrat	116 516	120 022	123 094	123 716	127 222	130 294
- palvelujen ostot	412 445	546 095	448 454	750 998	915 884	855 499
- muut erilliskustannukset	20 361	11 933	16 558	1 422 255	1 240 789	1 568 801
Erilliskustannukset yhteensä	1 424 675	1 646 076	1 610 255	3 243 700	3 321 844	3 648 314
KÄYTTÖJÄÄMÄ						
Maksullisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista	236 322	390 354	321 785	262 960	415 861	347 114
- tukitoimintojen kustannukset	171 317	186 601	199 490	184 234	199 319	211 567
- poistot	102 484	100 345	100 345	103 079	100 822	100 823
- korot	4 878	5 691	3 252	4 895	5 708	3 262
- muut yhteiskustannukset	0	0	0	13 109	12 375	12 764
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	278 679	292 637	303 087	305 317	318 225	328 416
Kokonaiskustannukset yhteensä	1 703 354	1 938 713	1 913 342	3 549 017	3 640 068	3 976 730
Ylijäämä (+) tai Alijäämä (-)	-42 357	97 717	18 698	-42 357	97 637	18 698
Kustannusvastaavuus-%	98 %	105 %	101 %	99 %	103 %	100 %

Kaikki nettobudjetoidun toiminnan tuotot kertyivät vuonna 2013 julkisoikeudellisista suoritteista. Julkisoikeudellisten suoritteiden tuottamiselle asetettu kustannusvastaavuustavoite on saavutettu hyvin. Lääkkeiden hintalautakunnan (1,9 milj. euroa) ja peliriippuvuuteen liittyvät (1,9 milj. euroa) maksullisen toiminnan tuotot muodostivat 96 % julkisoikeudellisten suoritteiden tuotoista. Lääkkeiden hintalautakunnan kustannusvastaavuus (101 %) on laskenut edellisestä vuodesta (105 %). Vuosien 2011–2013 keskimääräinen kustannusvastaavuus on ollut 101 %. Vaihtelu aiheutuu toiminnan luonteesta. Tarkasteluvuonna 2013 hakemuksia on tullut lautakunnalle n. 2 200, (2012 3 015), keskimääräinen vuosittainen hakemusmäärä ollessa n. 2 500. Rahapelitoiminnan haittojen ehkäisy- ja seurantatoiminta (peliriippuvuus) on noussut edellisestä vuodesta 22 %.

Ministeriössä tuotettujen suoritteiden bruttobudjetoidut tulot koostuivat ministeriön maksuasetuksen (843/2012) 2 §:n tarkoittamista julkisoikeudellisista suoritteista ja geenitekniiikan lautakunnan (STM:n A 853/2012) sekä edellä mainitun asetuksen (843/2012) 3 §:n tarkoittamista liiketaloudellisten perusteiden hinnoiteltavista suoritteista. Bruttobudjetoitujen ministeriön maksuasetuksen 2 §:n ja 3 §:n tarkoittamien tulojen kohdalla on kysymys vähäisistä ja satunnaisista tuloista, joiden osalta jo tuloarvion laatiminen ja sen toteutumisen ennustaminen on vaikeaa. Merkittävä osa bruttobudjetoiduista tuloista muodostuu geenitekniiikan lautakunnan 24 120 euroa, vakuutusmarkkinayksikön 8 950 euroa ja eläkevakuutusyksikön 18 965 euroa. Myös näiden tulot ovat vaikeasti ennakoitavia. Bruttobudjetoidun toiminnassa on toteutettu työajan seurantaa vuodesta 2008 lähtien. Toiminnan kannattavuuteen vaikuttaa alentavasti esimerkiksi se, että geenitekniiikkalain 35 § mukaan maksu-

jen perimisestä voidaan myöntää poikkeuksia ja maksu voidaan jättää perimättä osittain tai kokonaan. Em. lainmukaisia hakemuksia tekevät pääosin julkisyhteisöjen yhteydessä toimivat tutkimusryhmät.

Muutokset tilikauteen 2012 verrattuna

Maksullisen toiminnan kokonaistuottokertymä oli 281 234 euroa edellistä tilikautta suurempi. Julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus oli yhteensä 100 %. Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot 74 536 euroa (43 848 euroa) ovat edellisvuotta suuremmat. Yhteisrahoitteisen toiminta kuten myös bruttobudjetoitu toiminta on ollut niin vähäistä, ettei niitä koskevia kustannusvastaavuuslaskelmia ole kertomuksessa esitetty.

1.4 TUOTOKSET JA LAADUNHALLINTA

1.4.1 Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet

Taulukko 6. Keskeiset tuotokset vuosina 2011–2013

	2011	2012	2013
Esiteltyjen säädösten määrä			
- hallituksen esitykset	24	27	35
- HE:iin sisältyvät lait	58	56	81
- valtioneuvoston asetukset	46	27	33
Asetettujen työryhmien määrä	28	53	25
Kirjallisten kysymysten määrä	236	277	296
Uudet kansalaiskirjeet ¹	1 132	1 765	1 147
Julkaisut	35	25	25
Tiedotteet, suomenkieliset	255	236	281
Tiedotteet, ruotsinkieliset	150	156	184
Tiedotteet, englanninkieliset	28	36	32
Tiedotus- ja taustatilaisuudet	26	25	23
Verkkouutiset, suomenkieliset	82	46	64
Verkkouutiset, ruotsinkieliset	27	31	16
Verkkosivujen Yläkulma-artikkeleja	23	24	25
Käynnissä olleet ESR-projektit 31.12.	14	18	14

Vuosi 2013 oli nykyisen, kesällä 2011 toimintansa aloittaneen hallituksen toinen kokonainen toimintavuosi. Hallituksen esityksiä annettiin selvästi enemmän kuin edellisenä vuonna. Työryhmiä asetettiin sen sijaan huomattavasti vähemmän, saman verran kuin kaksi vuotta aiemmin. Kansanedustajien kirjallisten kysymysten määrä on viime vuosina noussut. Ministeriölle ja ministereille osoitettujen kansalaiskirjeiden määrä väheni edellisestä vuodesta. Erityisesti sähköpostitse saapuu kuitenkin runsaasti yhteydenottoja, ja ne vaativat ministeriötä paljon työpanosta.

¹ Uudet asianhallintajärjestelmään avatut asiat; osa saapuneista kansalaiskirjeistä on kirjattu aikaisempina vuosina avatuille asioille

Hallinto- ja suunnitteluosasto

Hallinto- ja suunnitteluosaston voimavaroista valtaosa käytettiin aiempien vuosien tapaan ministeriön sisältötyötä tukevien perustehtävien hoitamiseen. Aiemmin käynnistetyt hallituskauteen sidotut suuret hankkeet vaativat runsaasti työpanosta. Osasto osallistui keskeisesti muun muassa yhteistyössä Työterveyslaitoksen kanssa toteutettavan johtamisen kehittämisverkoston, poikkihallinnollisen syrjäytymistä, köyhyyttä ja terveyseroja vähentävän toimenpideohjelman, vaikuttavuus- ja tulokellisuusohjelman sekä ministeriörakennetta koskevan keskushallintohankkeen valmistelutyöhön. Osasto osallistui myös sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakenteen uudistuksen valmisteluun sekä useiden keskeisten hallitusten esitysten vaikutusten arviointiin.

Hallituksen tasa-arvo-ohjelman toimeenpano on edennyt, ja kansalaisjärjestöjä kuultiin ohjelman etenemisestä syksyllä 2013. Seurantaryhmän valmisteleva väliraportti on annettu hallitukselle. Noin puolessa ohjelman toimenpiteistä edetään hyvin, lopuissa tarvitaan lisäpanostusta. Kolmikantainen samapalkkaisuusohjelma on jatkanut toimintaansa muun muassa järjestämällä samapalkkaisuusfoorumia ja toteuttamalla hankkeita. Syksyllä 2013 toteutettiin myös mediakampanja, jonka tavoitteena oli aktivoida keskustelua samapalkkaisuudesta. Sukupuolivähemmistöjä, peruskoulujen tasa-arvosuunnittelua ja tasa-arvolain valvontaa koskevat tasa-arvolain muutosehdotukset on valmisteltu, ja hallituksen esitys on tarkoitus antaa alkuvuodesta 2014. Sukupuolinäkökulman valtavirtaistamista valtioneuvostossa tuettiin järjestämällä eri ministeriöissä koulutusta.

Raha-automaattivastuksia koskevaa lainsäädäntöä muutettiin niin, että avustusten hakumenettelyä ja päätöksentekojärjestelmää yksinkertaistettiin ja tehostettiin avustusten käytön valvontaa. Avustusten jakamista koskeva päätösvalta siirtyi valtioneuvoston yleisistunnolta ministeriölle. Raha-automaattiyhdistyksen tuottoja osoitettiin sosiaali- ja terveysjärjestöille terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseen 301 milj. euroa.

Ministeriön hallinnonalan asiantuntijalaitosten tutkimusyhteistyön koordinoitiin kiinnitettiin erityistä huomiota. Valtioneuvoston periaatepäätös tutkimuslaitosten ja -rahoituksen uudistamisesta annettiin syksyllä 2013. Sen toimeenpano on käynnistynyt. Uudistuksen edellyttämät määrärahasiirrot ja kehyspäättökseen edellyttämät säästöt on otettu huomioon seuraavien vuosien kehys- ja talousarviovalmistelussa. Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen ja Työterveyslaitoksen kansainväliset arviointit on käynnistetty. Ministeriö on tehnyt ehdotuksensa valtioneuvoston vuoden 2014 tutkimussuunnitelmaa varten valtioneuvoston kanslialle.

Vuonna 2011 käynnistynyt tietohallintolain edellyttämä toiminta-, tieto-, järjestelmä- ja teknologia-arkkitehtuurin (kokonaisarkkitehtuurin) kehittämistyö jatkui intensiivisesti hallinnonalalla. Terveyden ja hyvinvoinnin kohdealueen arkkitehtuurityön organisointi sekä hallintamalli ja ohjeet toimintaan valmistuivat. Kohdealueen eri osapuolien yhteistyönä laadittiin vuoden 2013 aikana tietovarantojen kartoitus sekä avoimen datan suunnitelmat, kartoitettiin hallinnonalan mahdolliset yhteiset toimintaprosessit sekä niiden kehitystarpeet ja koottiin keskeiset ICT-projektit yhteiseen hankesalkkuun. Hallinnonalan virastoissa ja laitoksissa sekä kohdealueen osa-alueilla toimenpiteet ovat käynnistyneet ja ensimmäisiä tuotoksia on jo valmistunut, kuten terveydenhuollon kansallisten sähköisten palveluiden arkkitehtuuri ja kehityspolku vuoteen 2016.

Ministeriön riskienhallintaa kehitettiin. Vakiinnutettiin toimintamalli, jossa riskien tunnistaminen ja niiden hallinta kytketään entistä tiiviimmin ministeriön normaalin johtamisen sekä toiminnan suunnittelun ja toimeenpanon seurantaan.

Sosiaali- ja terveysministeriön vuosien 2012–2015 henkilöstölinjausten toimeenpanossa painottuvat ministeriön tehtäviä vastaavan henkilöstön varmistaminen sekä hyvä johtaminen ja henkilöstön työn tukeminen ja kehittäminen.

Vakuutusosasto

Vakuutusosaston toimintaan vaikutti keskeisesti hallitusohjelman mukanaan tuomat toimenpiteet ja lainsäädäntöhankkeet. Näiden lisäksi syksyllä 2011 solmittu hallituksen ja työmarkkinajärjestöjen välinen raamisopimus ja työurasopimus työllistivät edelleen, samoin kuin työllisyys- ja kasvusopimus sekä rakennepoliittika. Osastolla valmisteltiin vuonna 2013 yhteensä 16 hallituksen esitystä.

Työttömyysturvaan tehtiin työllisyys- ja kasvusopimuksessa sovittuja muutoksia. Soviteltua työttömyyspäivärahaa saava voi ansaita 300 euroa kuukaudessa ilman, että se pienentää työttömyysetuutta. Työssäoloehto lyhennettiin palkansaajilla 24 viikkoon ja yrittäjillä 15 kuukauteen. Omavastuu-aika lyheni seitsemästä päivästä viiteen päivään. Järjestelmää yksinkertaistettiin luopumalla muutosturvalisästä ja muutosturvan ansio-osasta. Ansiopäivärahan maksua lyhennettiin 400 päivään alle kolmen vuoden työhistorian omaavilta. Lisäksi päiväraha-kausit lyhenee, jos työnhakija kieltäytyy ilman pätevää syytä työllistymistä edistävistä palveluista 250 ensimmäisen työttömyyspäivän aikana. Muutokset astuivat voimaan 1.1.2014.

Aikuskoulutustukea muutettiin korottomalla suojaosaa 127 eurosta 250 euroon kuukaudessa. Lisäksi tuen enimmäiskesto pidennettiin 18 kuukaudesta 19 kuukauteen. Ammattitutkintostipendiä korotettiin 366 eurosta 450 euroon. Lait tulivat voimaan 1.8.2013. Muutokset perustuvat työmarkkinajärjestöjen marraskuussa 2011 sopimaan raamisopimukseen.

Työeläkejärjestelmässä muutettiin työkyvyttömyyseläkkeellä olevien työhönpaluun edistämisestä annettua lakia ja sen voimassaoloa jatkettiin vuoden 2016 loppuun. Lailla mahdollistetaan työkyvyttömyyseläkkeen lepäämäänjättäminen ja se koskee sekä työeläkelakien että kansaneläkelain mukaisia työkyvyttömyyseläkkeitä. Lakia sovelletaan myös työkyvyttömyyseläkkeenä myönnettyihin takuueläkkeisiin. Laki astui voimaan 1.1.2014 alkaen.

Työeläkeyhtiöiden hallintoa koskevaa lainsäädäntöä valmisteltiin. Uusilla hallintosäännöksillä halutaan lisätä työeläkejärjestelmän läpinäkyvyyttä ja vahvistaa sen luotettavuutta.

Työeläkeyhtiöiden antamaa työkyvyn ylläpitotoimintaa koskevaa lainsäädäntöä valmisteltiin yhdessä työmarkkinajärjestöjen kanssa. Tavoitteena on selkeyttää näiden palvelujen antamisen oikeudellinen asema ja varmistaa, että annettu palvelu vastaa sisällöllisesti sille asetettuja tavoitteita. Samalla selvitettiin mahdollisuuksia siirtä työeläkevakuutusmaksujen hoitokustannusosan laskuperusteiden osalta yhtiökohtaisuuteen. Tavoitteena on tältä osin selkeyttää kilpailun pelisääntöjä.

Vakuutusyhtiöiden hallintoon liittyviä Solvenssi II-direktiivin muutoksia valmisteltiin. Vakuutusyhtiölakiin lisättiin säännökset muun muassa vakuutusyhtiöiden sisäisestä tarkastuksesta, aktuaaritoiminnasta, riskienhallinnasta ja palkitsemisesta. Muutosten tavoitteena on parantaa vakuutusyhtiöiden vakautta ja riskienhallintaa. Muutokset astuivat voimaan 1.1.2014 alkaen.

EU:n ulkopuolista maista Suomeen töihin tulevien sosiaaliturvaoikeuksia parannettiin. Kolmansista maista Suomeen työhön tulevilla on jatkossa oikeus asumisperusteisiin sosiaaliturvaetuksiin Suomessa työskentelyn perusteella. Sosiaaliturvan piiriin pääseminen edellyttää, että henkilö työskentelee Suomessa yhtäjaksoisesti vähintään neljä kuukautta. EU:n ulkopuolisista maista Suomeen työhön tulevat ihmiset ovat jatkossa oikeutettuja myös työttömyyspäivärahaan, jos he täyttävät kaikki suomalaisen työttömyyspäivärahan saamisen edellytykset. Muutoksilla pannaan täytäntöön EU:n yhdistelmälapudirektiiviä, jonka mukaan kolmansista maista tulevia työntekijöitä on kohdeltava yhdenvertaisesti EU-maiden kansalaisten kanssa. Taustalla ovat myös asumisperusteista sosiaaliturvaa selvittäneen niin kutsutun Solmu IV-työryhmän ehdotukset. Lait astuivat voimaan 1.1.2014.

Sairausvakuutuslakia muutettiin lääketaksoihin tehdyillä muutoksilla. Lääkekustannusten omavastuuta laskettiin 610 euroon potilaiden ja sairausvakuutuksen välisten kustannusten tasaamiseksi. Laki astui voimaan 1.1.2014.

Lääkkeiden hintoihin toteutettiin 1.2.2013 viitehintajärjestelmän ulkopuolisten lääkevalmisteiden tukkuhintojen 5 %:n suuruinen alentaminen osana valtion talouden säästötoimenpiteitä.

Intian kanssa tehtävää sosiaaliturvasopimusta valmisteltiin. Sopimus koskee pääasiassa työskentelyyn perustuvien eläkkeiden maksamista toisessa sopimusvaltiossa asuville henkilöille sekä työntekijöiden eläkevakuuttamiseen sovellettavaa lainsäädäntöä. Neuvottelut Japanin ja Kiinan kanssa aloitettiin.

Ammattiuurheilijoiden sosiaaliturvaa selvitettiin. Työryhmä ehdotti, että urheilijoiden vanhuuseläkkeen alaikäraja olisi jatkossa sama kuin vanhuuseläkkeen alaikäraja työeläkkeessä. Ammattiuurheilijoilla olisi oltava urheilijavakuutus niin kauan kuin aktiiviura jatkuu, lisäksi urheilijoilla tulisi olla oikeus perustaa oma eläkekassa.

Osatyökyisten työllistymistä edistävien säädösmuutostarpeiden ja palvelujen arvioinnista valmistui työryhmän raportti. Työryhmässä on pyrkinyt löytämään ratkaisuja ja tekemään ehdotuksia, joilla voidaan kannustaa työnantajaa palkkaamaan ja pitämään työssään osatyökyisiä, löytää elämäntilanteeseensa tarvitsemansa tukimuodot ja hänelle sopiva työllistämispolku sekä yhteen sovittaa nykyistä kannustavammin työkyvyttömyyseläke ja ansiotulot.

Vakuutuslääkärijärjestelmää kehittäneen työryhmän raportin tavoitteena on lisätä vakuutuslääkärijärjestelmän ja koko sosiaalivakuutusjärjestelmän läpinäkyvyyttä sekä kansalaisten luottamusta järjestelmään.

STM:n asettama eläkesäätiölain ja vakuutuskassalainuudistamista selvittävä työryhmän aloitti työnsä. Työryhmän tehtävänä on koota yhteen ja uudistaa lainsäädäntö siten, että eläkesäätiöt ja eläkekassat säilyvät toimivina ja omat erityispiirteensä säilyttävinä vaihtoehtoina työnantajille järjestää niiden kautta työntekijöilleen lakisääteinen työeläketurva ja vapaaehtoinen lisäeläketurva.

Liikennevakuutusjärjestelmän kokonaisuudistuksen valmistelua jatkettiin. Kokonaisuudistuksen tarkoituksena on selkeyttää ja ajanmukaistaa liikennevakuutuslaki. Tapaturmavakuutuksen uudistuksesta valmistunut luonnos lähetettiin lausuntokierrokselle. Työeläkelaitosten vakavaraisuuslainsäädännön valmistelua jatkettiin.

Työpankkikokeilun laajentamista valtakunnalliseksi jatkettiin. Kokeiluun otettiin mukaan uusia työpankkeja ja kohderyhmää laajennettiin osatyökykyisistä ja pitkäaikaistyöttömistä myös nuorisotakuun piiriin kuuluviin työttömiin nuoriin, joilla ei ole ammatillista perustutkintoa.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen osasto

Sosiaali- ja terveydenhuollon kansallisen kehittämisohjelman (Kaste) ja sen kuuden osaohjelman toimeenpano organisoitiin siten, että osaohjelmien 1–5 käytännön toimeenpanosta vastaa Terveyden ja hyvinvoinnin laitos ja osaohjelman 6 Työterveyslaitos. Osaohjelmat etenivät toimeenpanosuunnitelman mukaisesti aikataulussa. Vuoden 2013 valtionavustukset kehittämishankkeisiin (14,1 milj. euroa) suunnattiin erityisesti mielenterveys- ja päihdepalvelujen ja ikäihmisten palvelujen uudistamiseen, lasten ja nuorten syrjäytymisen ehkäisyyn ja varhaiseen tukeen sekä pitkäaikaisasunnottomuuden vähentämiseen. Hankerahoittajien (VM, STM, OKM, TEM, THL, Tekes, Kuntaliitto, Kela, Sitra, RAY) yhteistyöryhmä aloitti työnsä hankerahoituksen kohdentumisen tehostamiseksi ja päällekkäisyyksien poistamiseksi.

WHO:n kahdeksas terveyden edistämisen maailmankongressi järjestettiin Helsingissä kesäkuussa 2013. Konferenssiin liittyen valmisteltiin myös Health in All Policies Framework for Country Action, konkreettinen viitekehys HiAP -lähestymistavan soveltamiseksi kansallisesti.

Valtioneuvoston asetus hyvän työterveyshuoltokäytännön periaatteista, työterveyshuollon sisällöstä sekä ammattihenkilöiden ja asiantuntijoiden koulutuksesta valmistui. Asetukseen toimeenpanoa tukemaan valmisteltiin myös opas työterveyshuollolle. Työterveyshuollon erikoislääkärikoulutuksen rahoitusta koskeva hallituksen esitys annettiin määräaikaisena (4 v.) budjettilakina eduskunnalle.

Tartuntatautilain kokonaisuudistuksen valmistelua jatkettiin ja työ viimeistellään sote-uudistuksen linjausten mukaisesti. HPV-rokote liitettiin kansalliseen rokotusohjelmaan 12-vuotiaille tytöille.

Neuvolatoiminnasta, koulu- ja opiskeluterveydenhuollosta sekä ehkäisevästä suun terveydenhuollosta annetun asetuksen (338/2011) toimeenpanoa on edistetty osana laajempaa lasten, nuorten ja perheiden palvelukokonaisuutta: alle kouluikäisten palveluverkostoa mm. Kaste-ohjelmassa luotujen hyvien käytäntöjen mukaisesti (perhekeskus), sekä koulu- ja opiskeluidäisten palveluverkostoa.

Sosiaali- ja terveysministeriö valmisteli yhdessä opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa uudet valtakunnalliset linjaukset terveyttä ja hyvinvointia edistävän liikunnan edistämiseen.

Kuntapäätäjille tarkoitettu opas 'Ravitsemuksella hyvinvointia' valmisteltiin Kuntaliiton ja Valtion ravitsemusneuvottelukunnan kanssa tukemaan kunnallista päätöksentekoa.

Alkoholin mielikuvamainonnan kieltävä lakiesitys hyväksyttiin. Alkoholilain kokonaisuudistuksesta valmistui arviomuistio, josta saatiin lausunnot eri sidosryhmiltä. Hallituksen esitys valmistuu keväällä 2014.

Vammaispoliittisen ohjelman (VAMPO) sekä romanipoliittisen ohjelman (ROMPO) toimeenpanoa jatkettiin poikkihallinnollisena yhteistyönä muiden ministeriöiden kanssa.

Hallitus esitti eduskunnalle lastensuojelulain ja toimeentulotuesta annetun lain muuttamista siten, että Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselle syntyy oikeus kerätä kuntakohtaisia tietoja kyseisiin lakiin sisältyvien, kuntia velvoittavien määräaikaisten toteutumisesta.

Kemikaalilain kokonaisuudistus vietiin loppuun ministeriön asettamassa työryhmässä. Uusi kemikaalilaki astui voimaan 1.9.2013. Kosmetiikkalainsäädännön valmisteluvastuu siirtyi vuoden 2013 alusta työvoima- ja elinkeinoministeriöltä sosiaali- ja terveysministeriölle. Uusi kosmetiikkalaki astui voimaan 11.7.2013, jolloin myös EU:n kosmetiikka-asetusta alettiin soveltaa täysimääräisesti vanhan direktiiviin pohjautuvan lainsäädännön väistyessä.

Asumisterveyden osalta käynnistettiin terveydensuojelulain muutoksen valmistelu ulkopuolisten asiantuntijoiden pätevyysvaatimuksista. Tämän lisäksi käynnistettiin sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen valmistelu asunnon ja muun oleskelutilan terveydellisistä olosuhteista. Asetus tulee korvaamaan nykyisin käytössä olevan Asumisterveysohjeen.

Muuntogeenisten eläinten suljettua käyttöä koskevan STM:n asetuksen valmistelu saatiin vuoden 2013 aikana pääosin valmiiksi, ja asetuksen on tarkoitus astua voimaan alkuvuodesta 2014. Asetuksella säädetään geenitekniikkalain (377/1995) piiriin kuuluvan eläinten käytön riskinarvioinnin periaatteista, luokituksesta sekä eristämisen- ja suojoitoimenpiteistä.

STM osallistui vuonna 2013 Suomen ja Venäjän rauhanomaista ydinenergia-alan yhteistyösopimusta valmistelleeseen neuvotteluvaltuuskuntaan valtioneuvoston päätöksellä.

Vesi- ja elintarvikevälikkeiden epidemioiden ja mikrobilääkeresistenssin torjuntaa jatkettiin Suomen zoonoosistrategiassa vuosille 2013–2017 asetettujen tavoitteiden mukaisesti yhdessä maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan kanssa.

Kansallisen talousveden turvallisuussuunnitelman laatimiseksi ministeriö on asettanut neljän hallinnonalan ja etujärjestöjen edustajista koostuvan johtoryhmän. Johtoryhmän asettamat neljä ohja-

usryhmää jatkoivat toimintaansa vuonna 2013. Talousveden sekä jäteveden puhdistamisen ja viemäröinnin riskienhallinnan sisällöt valmistuivat vuoden 2013 aikana.

Sosiaali- ja terveysministeriö osallistui yhdessä Säteilyturvakeskuksen kanssa EU:n uuden säteily-suojelun BSS (basic safety standard) eli perusturvallisuudirektiivin (2013/59/Euratom) valmisteluun ja sen loppuun saattamiseen. Se vahvistettiin ministerineuvostossa 5.12.2013 ja se on toimeenpantava kansallisessa lainsäädännössä 6.2.2018 mennessä.

Sosiaali- ja terveystalvaeluosasto

Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakenneluudistuksen valmistelua jatkettiin. Ministeriö asetti huhtikuussa 2013 valmisteluryhmän. Valmisteluryhmän ehdotus eduskunnalle annettavaksi hallituksen esitykseksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaiksi luovutettiin peruspalveluministerille joulukuussa 2013. Kaste -hankerahoitusta suunnattiin sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakenneluudistuksen tavoitteiden toteutumista tukeviin hankkeisiin.

Terveydenhuoltolain toimeenpanoa jatkettiin antamalla ministeriön asetukset yliopistotasaisen tutkimuksen rahoituksesta sekä ns. päiivystysasetus. Päiivystysuudistuksen tavoitteena on parantaa potilasturvallisuutta ja edistää kiireellisen hoidon voimavarojen tarkoituksenmukaista käyttöä. Tutkimusrahoitusta ohjattiin paremmin palvelujärjestelmän tarpeita vastaavaksi.

EU:n potilasdirektiivin voimaansaattamista koskeva hallituksen esitys annettiin eduskunnalle syyskuussa 2013. Eduskunta hyväksyi lait joulukuussa 2013. Potilasdirektiivin toimeenpano tukee hallitusohjelman tavoitetta potilaan valinnanvapauden lisäämisestä.

Vuoden 2013 aikana on sähköinen lääkemääräys otettu käyttöön koko julkisessa terveydenhuollossa ja yksityisen terveydenhuollon suurissa yksiköissä. Terveydenhuollon asiakastietojen tallentaminen kansalliseen arkistoon on aloitettu. Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä annetun lain ja sähköisestä lääkemääräyksestä annetun lain muutoksia koskeva lakiesitys valmistettiin siten, että se voidaan antaa eduskunnalle tammikuussa 2014. Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi tietojärjestelmien olennaisista vaatimuksista ja sertifiointeista sekä sähköisen lääkemääräyksen käytön laajentamisesta. Sosiaalihuollon asiakastietoihin liittyvän lainsäädännön valmistelu aloitettiin suunnitelman mukaan.

Sosiaali- ja terveydenhuollon sähköisten kansalaispalveluiden kehittämistyötä toteutettiin osana sähköisen asioinnin ja demokratian (SADe) kehittämisohjelmaa. Kertomusvuonna jatkettiin Avauskehittämiskokonaisuutta, joka kehittää alueellista sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmää ja sitä tukevia teknologisia ratkaisuja.

Ammattikorkeakouluopiskelijoiden YTHS-mallin kokeilu jatkui kahdella paikkakunnalla. Opiskelu-terveydenhuollon kehittämiseksi asetettiin työryhmä.

Vuoden 2013 aikana saatettiin kansallisesti voimaan lääketurvallisuuteen liittyviä EU-säädöksiä. Näiden seurauksena kansalaiset voivat esimerkiksi itse tehdä ilmoituksen lääkkeen epäillystä haittavaikutuksesta (aikaisemmin ilmoituksen saivat tehdä vain lääkärit ja apteekkilaiset). Lääkehuollon toiminnan indikaattoreita valmistettiin yhteistyössä alaisten laitosten kanssa.

Laki ikääntyvän väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalvaeluista vahvistettiin tuli voimaan 1.7.2013. Syksyn 2013 aikana toteutettiin valtakunnallinen lain toimeenpanokierros- ja koulutus yhteistyössä Kuntaliiton kanssa. Lailla on tarkoitus vahvistaa iäkkäiden oikeutta laadultaan hyviin sosiaali- ja terveystalvaeluihin sekä heidän vaikutusmahdollisuuksiaan.

Sosiaalihuollon lainsäädännön kokonaisuudistuksen valmistelua jatkettiin. Uudistus luo tärkeää perustaa kansalaisten hyvinvoinnille, sillä nykyinen lainsäädäntö on osittain vanhentunutta ja sirpaleista.

Toimiva lastensuojelu -selvitysryhmä luovutti loppuraporttinsa kesällä 2013. Samaan aikaan valmistui työryhmän ehdotus lastensuojelun laatusuosituksiksi. Suositukset toimivat tärkeinä työkaluina niin toimijoille kuin valvontaviranomaisille ja konkretisoivat lastensuojelua, jonka toimivuus yhteiskunnassa on eräs hyvinvoinnin vahva perusta. Kehitysvammaisten asumisen ohjelman (2010-2015) toimeenpanoa jatkettiin. Tavoitteena on kehitysvammaisten henkilöiden laitosasumisen asteittainen lakkauttaminen vuoteen 2020 mennessä ja korvaaminen yksilöllisillä palveluilla tavallisissa asuinympäristöissä. Vammaislakien yhdistämistyö aloitettiin.

Työsuojeluosasto

Kertomusvuonna työsuojeluosaston toiminta kohdistui edelleen hallitusohjelmaan perustuvien työurien pidentämisen ja harmaan talouden torjunnan kokonaisuuksiin.

Ministeriön ohjaamassa ja Työterveyslaitoksen toteuttamassa Työhyvinvointifoorumissa työurien pidentämiseen vaikutettiin työhyvinvoinnin edistämisen keinoilla ja vuonna 2013 vahvistui alueellinen työpaikkojen välinen verkostoituminen.

Työurien pidentäminen on keskeinen vaikuttamisalue myös työsuojelun vastuualueiden työsuojeluvalvonnassa runkosopimuskaudella 2012–2015. Työsuojeluvalvonnassa työurien pidentämiseen vaikutettiin valvomalla erityisesti niiden toimialojen työpaikkoja, joilla esiintyy keskimääräistä enemmän haitallista psykososiaalista kuormitusta kuten asiakasväkivallan uhkaa, häirintää ja epäasiallista kohtelua tai muuta psykososiaalista kuormitusta sekä haitallista tuki- ja liikuntaelämistön kuormitusta. Tätä tuettiin jatkamalla suunnitellun mukaisesti työterveyshuoltokäytäntöjen valvontaa, lisäksi työterveyshuollon ja psyykkisen kuormituksen valvonnan tehostamiseksi laadittiin erilliset valvontaohjeet.

Työurien pidentämiseksi ja hyvinvointierojen kaventamiseksi selvitettiin osatyökykyisten työssäjatkamisen ja työllistymisen esteitä. Työryhmätyön ja selvitysten pohjalta käynnistettiin Osatyökykyiset työssä -ohjelma. Ohjelmaan kuuluvan toimintakonseptin pilottihanke aloitettiin vuonna 2013 ja se jatkuu vuoteen 2016. Toimintakonseptin tarkoituksena on varmistaa, että osatyökykyisiä varten on saumaton palvelujen ketju, joka auttaa heitä pysymään työelämässä.

Työelämän muutosten tunnistamiseksi ja ennakoimiseksi ryhdyttiin kertomusvuonna työstämään Työelämä 2025 -tulevaisuuskatsausta. Katsauksessa keskitytään erityisesti niihin työelämän muutoksiin, joilla on vaikutusta työsuojeluun ja työhyvinvointiin. Ennakointityön tavoitteena on luoda yhteinen näkemys vuoden 2025 työelämästä ja siitä, miten työsuojelua tulee kehittää muutoksiin vastaamiseksi.

Toinen keskeinen hallitusohjelman mukainen tavoite on harmaan talouden torjunta. Sitä varten työsuojelun vastuualueille on myönnetty hallituskauden ajaksi lisäresursseja, jotka mahdollistivat 15 uuden tarkastajan palkkaamisen tilaajavastuulain ja ulkomaisen työvoiman valvontaan. Harmaan talouden torjunta on poikkihallinnollista ja työsuojeluosasto osallistui viranomaisyhteistyöhön ja muiden ministeriöiden vastuulla olevien lainsäädäntöhankkeiden valmisteluun. Työsuojeluosaston toimenpiteenä mm. työturvallisuuslakiin lisättiin yhteisen rakennustyömaan päätoteuttajan velvollisuus pitää luettelo työmaalla työskentelevistä työntekijöistä ja itsenäisistä työnsuorittajista. Velvoite tulee voimaan 1.7.2014.

Työsuojeluvalvontaa kehitettiin jatkamalla työsuojeluhallinnon resurssityöryhmän (RESU II) toimenpiteitä. Työmarkkinakeskusjärjestöjen erillisehdotuksia resurssien käytön tehostamiseksi, valvonnan tasalaatuisuuden parantamiseksi sekä työsuojeluviranomaisen tavoitettavuuden edistämiseksi vietiin eteenpäin. Vuonna 2013 käynnistyivät valvonnan vaikuttavuustutkimukset rakennusalan ja kunta-alan valvonnasta.

Työsuojeluvalvonnan vaikuttavuuteen ja valvonnan tuottavuuden lisäämiseen tähtäävä tietojärjestelmähanke Valtimo eteni suunnitellun mukaisesti vuonna 2013. Vera-tietojärjestelmästä valmistui työsuojeluvalvonnan suunnittelun ja seurannan osatoimitus, eli Vera raportointi. Sosiaali- ja terveysministeriön työsuojeluosasto otti Vera raportoinnin käyttöön vuoden lopussa. Vuoden 2013 lopussa Veralla oli n. 500 käyttäjää ja Veralla oli tehty n. 12 800 tarkastuskertomusta. Veralla tehdään työpaikkatarkastuksia työolojen osalta.

Työturvallisuuden edistämiseksi annettiin mm. seuraavia säädöksiä: työturvallisuuslakia täydennettiin työajoista johtuvia kuormitustekijöiden selvitysvelvollisuudella. Uudistus tuli voimaan 1.6.2013. Neuvoston direktiivi terävien instrumenttien aiheuttamien tapaturmien ehkäisemistä terveydenhuoltoalalla koskevan puitesopimuksen täytäntöönpanosta pantiin täytäntöön valtioneuvoston asetuksella terävien instrumenttien aiheuttamien tapaturmien ehkäisemisestä terveydenhuoltoalalla (317/2013). Asetus tuli voimaan 11.5.2013 ja asetuksen tueksi laadittiin opas terveydenhuoltoalalle. Suomi ratifioi joulukuussa 2013 ILO:n työturvallisuutta kemikaaleja käytettäessä koskevan yleissopimuksen nro 170. Yleissopimuksen tarkoituksena on työntekijöiden suojaaminen kemikaalien haitallisilta vaikutuksilta.

Työehtosopimuksen yleissitovuuden vahvistamislautakunta tutki 99 työehtosopimusta vuonna 2013. Näistä 52:n osalta annettiin yleissitovuutta koskeva päätös. Vuoden lopussa oli voimassa 163 yleissitovaksi vahvistettua työehtosopimusta. Yleissitovat työehtosopimukset, päätökset ja ruotsinnokset julkaistiin Finlexissä.

Työssä käytettävien tuotteiden markkinavalvonnassa ratkaistiin 29 tapausta toimintavuonna. Lisäksi osallistuttiin markkinavalvonnan kansainväliseen yhteistyöhön.

Erilliset tulosryhmät

Esikuntayksikkö

Esikuntayksikön keskeisenä tehtävänä kertomusvuonna oli osallistua kunta- ja palvelurakennemuutoksen sekä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä koskevan säädösvalmistelutyön koordinointiin ja valmisteluun. Toisena keskeisenä kokonaisuutena oli hallituksen strategisen painopistealueen *Köyhyyden, eriarvoisuuden ja syrjäytymisen ehkäiseminen* koordinointi ja toimenpiteiden etenemisen seuranta mm. vaikuttavuusindikaattorien avulla, hallitusohjelman toimeenpanon sosiaali- ja terveysministeriön vastuualueen seuranta ja koordinaatioyhteistyö valtioneuvoston kanslian johtaman ministeriöverkoston kanssa sekä hallituksen rakennepoliittisen ohjelman valmistelu ja toimeenpanon koordinointi sosiaali- ja terveysministeriön osalta. Osallistuttiin hallituksen tulevaisuuselonteon valmisteluun. *Sosiaalisesti kestävä Suomi 2020* -strategian linjausten toimeenpanoa jatkettiin yhteistyössä osastojen ja hallinnonalan laitosten kanssa. Säädösvalmistelun koordinoitua, laadun ja prosessien kehittämistä jatkettiin. Esikuntayksikkö koordinoi *Hyvästä paremmaksi* -hanketta, jonka puitteissa kehitettiin STM:n ja STM-konsernin toimintakäytäntöjä ja yhteistyötä. Yksikkö vastasi vaikuttavuus- ja tuloksellisuusohjelman osana toteutetun ydintoimintoanalyysin ehdotusten koonnista ja poikkihallinnollisesta yhteistyöstä. Tietohallintolain edellyttämän kokonaisarkkitehtuurimallin käyttöönottoa edistettiin ministeriössä sekä terveyden ja hyvinvoinnin kohdealueella. Yksikkö tuki kansliapäällikköä ja ministeriön johtoa osastojen yhteistyötä edellyttävissä hankkeissa sekä vastasi ministeriön johtamisjärjestelmään kuuluvien johtoryhmien hallinnoinnista.

Kansainvälisten asioiden yksikkö

EU:n työllisyys-, sosiaalipolitiikka-, terveys- ja kuluttaja-asioiden neuvoston työtä jatkettiin Irlannin ja Liettuan puheenjohtajuuskausilla. Neuvostossa keskusteltiin muun muassa eurooppalaisesta ohjausjaksosta, sosiaalisista investoinneista ja EMU:n sosiaalisesta ulottuvuudesta.

Irlannin kaudella neuvosto saavutti poliittisen yhteisymmärryksen lisäeläkeoikeuksia koskevasta direktiivistä ja yleisnäkemyksen tupakkatuotedirektiivistä. Liettuan kaudella neuvostossa hyväksyt-

tiin yleisnäkemyksinä lähetettyjä työntekijöitä koskevasta toimeenpanodirektiivistä ja suosituksista romanien integroimistoimista jäsenmaissa.

Suomi järjesti kesäkuussa 2013 Helsingissä kahdeksannen terveyden edistämisen maailmankonferenssin yhdessä WHO:n kanssa. Suomi toimi aktiivisesti WHO:n Euroopan alueen pysyvän komitean jäsenenä edistäen erityisesti hyvää hallintoa. Suomen edustaja johtaja Taru Koivisto valittiin komitean varapuheenjohtajaksi. Suomen nelivuotinen jäsenyys YK:n sosiaalisen kehityksen toimikunnassa alkoi helmikuussa.

Suomen puheenjohtajuuskausi 2012–2013 Pohjoisen ulottuvuuden sosiaali- ja terveystieteiden puolesta päättyi Helsingin-ministerikokouksessa. Kokouksessa muun muassa hyväksyttiin yhteiset julkilausumat hiv/aidsin ja tuberkuloosin vaikutuksista Pohjoisen ulottuvuuden maissa ja tulevan yhteistyön toimenpiteistä sekä päätettiin vuosille 2014–2020 laadittavan strategian prioriteeteista. Barentsin alueella toteutettiin vuosien 2012–2015 toimintaohjelman mukaisesti hankkeita hiv:n ja tuberkuloosin ehkäisemiseksi sekä lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi.

Pohjoismaiset sosiaali- ja terveysministerit antoivat julkilausuman kestävästä pohjoismaisesta hyvinvoinnista. Selvitysmies Bo Könbergille annettiin tehtäväksi laatia raportti siitä, miten pohjoismaista terveysalan yhteistyötä tulee kehittää seuraavien 5-10 vuoden aikana. Tasa-arvosektorilla pohjoismaisen yhteistyön painopisteenä oli tasa-arvo kasvatuksessa ja koulutuksessa.

Suomi järjesti yhdessä Euroopan neuvoston kanssa kansainvälisen romaninaisten konferenssin Espoossa syyskuussa 2013. Konferenssin tavoitteena oli edistää romaninaisten oikeuksien toteutumista ja tasa-arvoa kaikissa Euroopan maissa sekä laatia esitys eurooppalaiseksi romaninaisten strategiaksi.

Sosiaali- ja terveysministeri johti suomalaista yritysvaltuuskuntaa TeamFinland-vienninedistämismatkalla Shanghaissa ja Pekingissä syyskuussa 2013. Matkalle osallistui 40 yritystä, jotka edustivat osaamista eri aloilta mm. terveysteknologia ja ruokaturvallisuus.

Ministeriö jatkoi edelleen kansainvälisiin ihmisoikeussopimuksiin liittyvän raportoinnin kehittämistä. Myös kauppapoliittisten asioiden hoitoa pyrittiin ministeriössä kehittämään ja tehostamaan vastuksena lisääntyneisiin vapaakauppaneuvotteluihin. Tämän lisäksi ministeriö käynnisti EU-säädöshankkeiden seurannan, jolla edesautetaan hankkeiden suunnittelua, aikataulutusta, resursointia ja valvontaa.

Viestintäyksikkö

Viestinnän yksittäisistä hankkeista suurin oli edelleen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakennemuutoksen viestintä. Muita päivittäisviestinnän erityisteemoja olivat työurien pidentäminen (mm. Osatyökykyiset työssä -ohjelma), potilasdirektiiviin ja terveydenhuoltolakiin liittyvä potilaan valinnanvapauden laajeneminen, vanhuspalvelulain toimeenpano, HPV-rokotteet, vakuutuslääkärjärjestelmän kehittäminen sekä hallituksen rakennemuutos. Viestintä osallistui hallitusohjelmahankkeiden viestintäverkostoihin, valtioneuvoston viestinnän yhteistyöryhmiin sekä virkakielityöryhmään.

Alkuvuonna kansainvälinen viestintä keskittyi maailmanlaajuiseen terveyden edistämisen konferenssiin, joka järjestettiin yhteistyössä WHO:n kanssa kesäkuussa. Suomen kaksivuotinen puheenjohtajuus pohjoisen ulottuvuuden terveystieteiden puolesta saatiin päätökseen ministerikokouksessa Helsingissä. Ministerien kansainvälistä viestintää tuettiin matkojen ja ulkomaisten vierailuiden yhteydessä. Tiedotteiden kääntämisessä vakiinnutettiin käännöstoimiston käyttö.

Vaikuttamisen ja sidosryhmätyön kehittäminen jatkui. Sidosryhmätyön nykytilasta laadittiin selvitys vuonna 2014 valmisteltavan vaikuttamissuunnitelman taustaksi. STM järjesti yhteistyössä VM:n

kanssa SuomiAreena-tapahtumassa keskustelutilaisuuden. Sosiaali- ja terveysalan viestijöiden säännöllisiä seminaareja jatkettiin. Kunnille suunnattu sosiaali- ja terveydenhuollon uutiskirje ilmestyi kuusi kertaa. Viestintä osallistui HyväSuomi-kurssin järjestämiseen vaikuttajille.

Viestintäkoulutuksia järjestettiin yhdessä koulutusyksikön kanssa.

Teetettiin ComBaro-kysely, jossa henkilöstö arvioi viestintäyksikön toimintaa. Tulosten perusteella aloitettiin yksikön toimintatapojen kehittäminen. Hallinnonalan viestintäverkosto Havi kokoontui säännöllisesti.

Julkaisuja ilmestyi 25, joista 10 julkaistiin vain verkossa. Lisäksi tehtiin viisi esitettä. STM:n ja THL:n yhteinen Tesso-lehti ilmestyi vuonna 2013 kahdeksan kertaa. Julkaisutuotannon työnjako ja prosessi ministeriön ja THL:n kesken vakiinnutettiin ja Julkari-verkkopalvelun käyttöä konsernin sisällä edistettiin. Tehtiin selvitys julkaisutoiminnan keskittämisestä STM:n sisällä.

Käynnistettiin suunnitelmallinen tiedon visualisointi, jota varten viestintäyksikkö toteutti visuaalisen suunnittelun kilpailutuksen. STM solmi puitesopimuksen neljän toimittajan kanssa. Osastot ja yksiköt ohjeistettiin käyttämään puitesopimusta.

STM osallistui aktiivisesti VM:n ja VNK:n johtamiin yhteisen julkaisualustan ja verkkoviestinnän kehittämishankkeisiin. Hankkeissa suunniteltiin kaikkien ministeriöiden verkkopalveluille sopiva uusi sivumalli ja aloitettiin yhteisen julkaisualustan tekninen kehittäminen. Stm.fi-sivuston uudistus voidaan aloittaa, kun ensimmäisten pilottiministeriöiden sivustojen rakentaminen etenee.

Myös STM-konsernin verkkopalveluiden uudistamishanke organisoitiin ja aloitettiin. Projektiryhmä määritteli ja suunnitteli yhteistä julkaisualustaa aktiivisesti syksyn ajan.

Syksyllä teetettiin joka toinen vuosi toimittajien puhelinhaastatteluina toteutettava mediabarometri. Tulokset ovat parantuneet edelliskerrasta. STM:n viestintää pidetään luotettavana ja asiantuntevana, mutta virkamiesten tavoitettavuus on heikentynyt.

Valmiusyksikkö

Hallitusohjelma, kuntauudistus ja sosiaali- ja terveyspalvelujärjestelmä uudistus, yhteiskunnan turvallisuusstrategian toimeenpano, varautumis- ja valmiusyhteistyö Pohjoismaiden kesken, EU:n valtioiden rajat ylittävien terveysuhkien varautumis- ja valmiusyhteistyön kehittäminen, valtionhallinnon, VALHA13 harjoitus sekä Suomen kyberturvallisuuden toimeenpano-ohjelman laatiminen linjasivat valmiusyksikön vuoden 2013 toimintaa.

Valmiusyksikön tehtäviä olivat yhteiskunnan turvallisuusstrategian toimeenpano hallinnon alalla, kriisi johtamisen ja varautumisen turvaaminen muuttuvassa alue- ja paikallishallinnossa. Valmiusyksikkö osallistui valtioneuvoston periaatepäätöksen terrorismin torjunnan strategia valmisteluun.

Hallituksen iltakoulu linjasi sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan keskeiseksi valtakunnalliseksi turvallisuustoimijaksi. Kokonaisturvallisuusstrategian mukaisesti valtioneuvostoon perustettiin Turvallisuuskomitea ja ministeriö asetti edustajansa valmiusyksiköstä työskentelemään Turvallisuuskomitean sihteeristössä. Toimenpide on mahdollistanut ministeriön aktiivisen osallistumisen turvallisuusneuvoston työskentelyyn ja komitean jäsenen kansliapäällikön tukemisen.

Eriyinen hanke v. 2013 oli hallinnonalan kyberturvallisuusstrategian toimeenpano-ohjelman tekeminen läheisessä yhteistyössä TIETO-yksikön kanssa. VALHA13 harjoituksen pääteema oli mittavat kyberturvallisuus häiriöt valtionhallinnossa mukaan lukien häiriöt sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmässä ja sosiaaliturvan maksujärjestelmässä. Ministeriön osastot ja yksiköt, virkamiesto johto sekä poliittinen johto osallistuivat aktiivisesti harjoitukseen, joka huipentui hallituksen neuvotteluun tilanteen hallitsemiseksi.

Valmiusyksikkö osallistui kansainväliseen terveydenhuollon varautumisyhteistyöhön Euroopan Unionin, NATO:n rauhankumppanuusyhteistyön, YK:n joukkotuhousoseiden riisunna ja Pohjoismaisen yhteistyön puitteissa.

EU-yhteistyössä valmiusyksikön vastuulla oli EU:n terveysturvakomiteassa edustaa Suomea valmiustilanteiden koordinaatiossa ja yhteistyön kehittämisessä.

Valmiusyksikkö vastasi hallinnonalan valmiuspäällikön ja valmiussihteerin tehtävistä sekä kehitti ja ylläpiti ministeriön häiriötilanteiden varalle olevaa johtamis-, päivystys- ja hälytysjärjestelmiä.

Ministeriön kirjanpitoyksikköön kuuluvat muut yksiköt

Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta

Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakuntaan tuli vireille vuonna 2013 yhteensä 20 911 valitusasiaa tai poistohakemusta. Valitusmäärässä oli laskua 1,2 prosenttia edellisestä vuodesta. Vuonna 2013 sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnassa ratkaistiin yhteensä 23 342 asiaa. Ratkaistujen asioiden määrä väheni 4,7 prosenttia. Tästä huolimatta vanhaa ruuhkaa purettiin vuonna 2013 yli 2 400 asialla.

Valitusasioiden käsittelyaika saatiin lyhentymään edellisestä vuodesta. Vuoden 2013 keskimääräinen käsittelyaika oli 8,4 kuukautta (9,7 kk vuonna 2012) ja joulukuun 2013 keskimääräinen käsittelyaika oli 7,7 kuukautta (8,9 kk vuonna 2012). Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan toiminnan taloudellinen tehokkuus päätöksen käsittelyhintaan perustuen oli 193 euroa ratkaisulta. Toiminnan tuottavuus oli 396 ratkaisua henkilötyövuodelta.

Työttömyysturvan muutoksenhakulautakunta

Työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnassa tuli vireille vuonna 2013 yhteensä 9 380 uutta asiaa. Vireille tulleiden asioiden määrä kasvoi 1 prosentilla edellisestä vuodesta. Vuonna 2013 työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnassa ratkaistiin yhteensä 8 754 asiaa. Ratkaistujen asioiden määrä kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna 1,2 prosenttia. Valitusasioiden keskimääräinen käsittelyaika nousi edellisen vuoden tasosta ollen 7,0 kuukautta (6,3 kk v. 2012). Työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnan toiminnan taloudellinen tehokkuus oli päätöksen käsittelyhintaan perustuen 259 euroa ratkaisulta. Toiminnan tuottavuus oli 293 ratkaisua henkilötyövuodelta.

Taulukko 7. STM:n kirjanpitoyksikön muiden yksiköiden kustannukset vuosina 2011–2013, euroa

	SOMLA			TTLK		
	2011	2012	2013	2011	2012	2013
Käytettävissä	5 143 000	5 237 000	4 520 000	2 559 000	2 365 000	2 363 000
Menot	5 111 000	4 535 723	3 816 501	2 468 000	2 106 004	2 008 209
Henkilötyövuodet	74,85	58,74	57,81	31,33	29,71	30,15
Kustannukset	5 122 870	4 538 632	3 816 501	2 470 355	2 107 701	2 008 209
Kustannukset/htv	68 442	77 266	66 018	78 849	70 942	66 607

1.4.2 Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu

Lainsäädännön laadun kehittäminen oli edelleen toiminnan painopisteitä. Hallitusohjelman sisältämiä säädöshankkeita valmisteltiin suunnitelmallisesti ja myös saatettiin monelta osin loppuun. STM antoi 35 hallituksen esitystä, joissa oli 81 lakia. Osallistuttiin valtioneuvoston säädöspolitiikan yhteistyöryhmän työskentelyyn ja myös muutoin kehitettiin omalta osalta säädösvalmistelun laatua, ml. vaikutusarviointi.

Hallinnonalan laitoksissa on toteutettu säästötoimet, joiden yhteydessä on perattu tehtävät lainsäädännön eri aihealueilla. THL:n ja TTL:n toiminta on arvioitu erikseen kansainvälisten asiantuntijaryhmien toimesta. SOTERKO -yhteenliittymä laajentaa toimintaansa erityisesti ympäristöterveyteen liittyvien kysymysten suunnassa.

1.4.3 Valtionavustusten vaikuttavuus

Momentin 33.60.31 määrärahaa saa käyttää sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämishankkeisiin myönnettäviin valtionavustuksiin, pitkäaikaisasunnottomien tukipalvelujen järjestämiseen, kehittämishankkeiden valvontaan ja tarkastukseen sekä kansallisen kehittämishankkeiden toimeenpanoon. Momentin määräraha vuoden 2013 talousarviossa oli 17,9 milj. euroa. Kehittämishankkeiden avustukset myönnetään Kaste-ohjelman tavoitteita toteuttaviin hankkeisiin. Hankkeet ovat alueellisesti tai valtakunnallisesti merkittäviä, usean kunnan tai sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän toteuttamia kokonaisuuksia.

Vuosina 2008–2011 momentilta myönnettiin valtionavustuksia yhteensä 27 kehittämishankkeeseen ja 10 kaupungille pitkäaikaisasunnottomuuden vähentämishankkeiden mukaisesti henkilöstömenoihin yhteensä noin 105 milj. euroa. Vuoden 2012 alussa uuden Kaste-ohjelmakauden avustuksia myönnettiin yhteensä 14,6 milj. euroa ja vuonna 2013 vastaava luku oli 13,3 milj. euroa. Kasteen uudella ohjelmakaudella hankkeiden painopisteenä on aiemmin kehitettyjen hyvien toimintatapojen ja käytäntöjen levittäminen ja juurruttaminen.

Suuri osa vanhan kauden hankkeista on käynnissä vuoden 2013 loppuun saakka ja vuonna 2013 avustuspäätöksen saaneista hankkeista vuoteen 2015 saakka. Uusilta hankkeilta edellytetään hakemuksessa arviointisuunnitelman tekemistä, lisäksi useat käyttävät ulkopuolista arvioijaa. Ministeriö on nimennyt jokaiselle hankkeelle valvojan, joka seuraa hanketta ja sen tavoitteiden saavuttamista. Hankkeiden vaikuttavuuden arviointi on haastavaa, sillä huomattava osa on edelleen kesken. Alustavia tuloksia on saatu esiin hankkeiden omista arvioista ja Kaste-ohjelman ulkoisen arvioinnin raportista.

Kehittämishankkeiden ulkoisen arvioinnin mukaan hankkeilla on käynnistetty uudistuksia ja saavutettu suhteellisen lyhyessä ajassa hyviä tuloksia. Merkittävänä tuloksena voidaan pitää hankkeissa syntyneitä verkostoja kuntien, järjestöjen ja muiden toimijoiden välillä. Arvioinnin mukaan haasteena pidetään erityisesti kehittämistyön vaikutusten saavuttamisessa pitkäjänteisyyttä ja vaikuttavuuden lisäämistä. Hankkeisiin osallistuneissa kunnissa on uusiin toimintatapoihin sitouduttu hyvin. Vanhuspalveluiden osalta kunnissa laitoshoidon on vähentynyt ja koti- ja laitoshoidon väliin sijoittuneet palvelut ovat parantuneet. Hankkeiden lopullisten tulosten arviointi voidaan luotettavasti tehdä kuitenkin vasta vuosien päästä.

1.5 HENKISTEN VOIMAVAROJEN HALLINTA JA KEHITTÄMINEN

Taulukko 8. Ministeriön virat vuosina 2011–2013

Virat:	31.12.2011	31.12.2012	31.12.2013
Johdo ja erillisyksiköt ²	57	55	56
Hallinto- ja suunnitteluosasto	111	113	110
Vakuutusosasto	62	65	65
Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen osasto	68	67	67
Sosiaali- ja terveystalvulosasto ³	63	64	64
Työsuojeluosasto	73	71	65
Yhteensä	434	435	427

Ministeriön virkojen määrä väheni edellisen vuoden lopusta kahdeksalla. Näistä yksi virka siirrettiin tehtäväsiirron yhteydessä opetus- ja kulttuuriministeriöön (päivähoitoasioiden siirto).

Ministeriössä lakkautettiin ja muutettiin avoimeksi tulleita virkoja virkarakenteen kehittämistä koskevien suunnitelmien mukaisesti. Tavoitteena on sopeuttaa pysyvät henkilöstömenot vastaamaan käytettävissä olevaa määrärahaa. Samaan aikaan suunnattiin myös voimavaroja uusiin ja kasvaaviin tehtäväalueisiin. Niin sanotun hiljaisen tiedon siirtämistä tuettiin perustamalla vähäksi aikaa osin päällekkäinen virka ja lakkauttamalla eläkkeelle jäävän virka sitten kun se vapautuu. Vuoden aikana perustettiin 7 uutta virkaa ja lakkautettiin 14 virkaa.

Taulukko 9. Ministeriön henkilöstövoimavarat vuosina 2011–2013

	2011	2012	2013
Henkilöstön määrä			
lkm 31.12.	439	443	449
naiset	325	324	330
miehet	114	119	119
htv	429	429	426
naiset	311	311	311
miehet	118	118	115
Määräaikaisten määrä			
lkm 31.12.	84	85	100
naiset	67	67	75
miehet	17	18	25
%-osuus henkilöstöstä 31.12.	19	19	22
Osa-aikaisten määrä			
lkm 31.12.	47	48	47
naiset	41	38	38
miehet	6	10	9
%-osuus henkilöstöstä 31.12.	11	11	10
Keski-ikä 31.12.	49,5	50,0	49,2
naiset	48,4	49,1	48,7
miehet	52,7	52,4	50,8
Sukupuolijakauma, naiset/miehet, %-osuus	74/26	73/27	73/27
johto ⁴	47/53	57/43	65/35
esittelijät	69/31	67/33	67/33
avustava henkilöstö	89/11	87/13	88/12

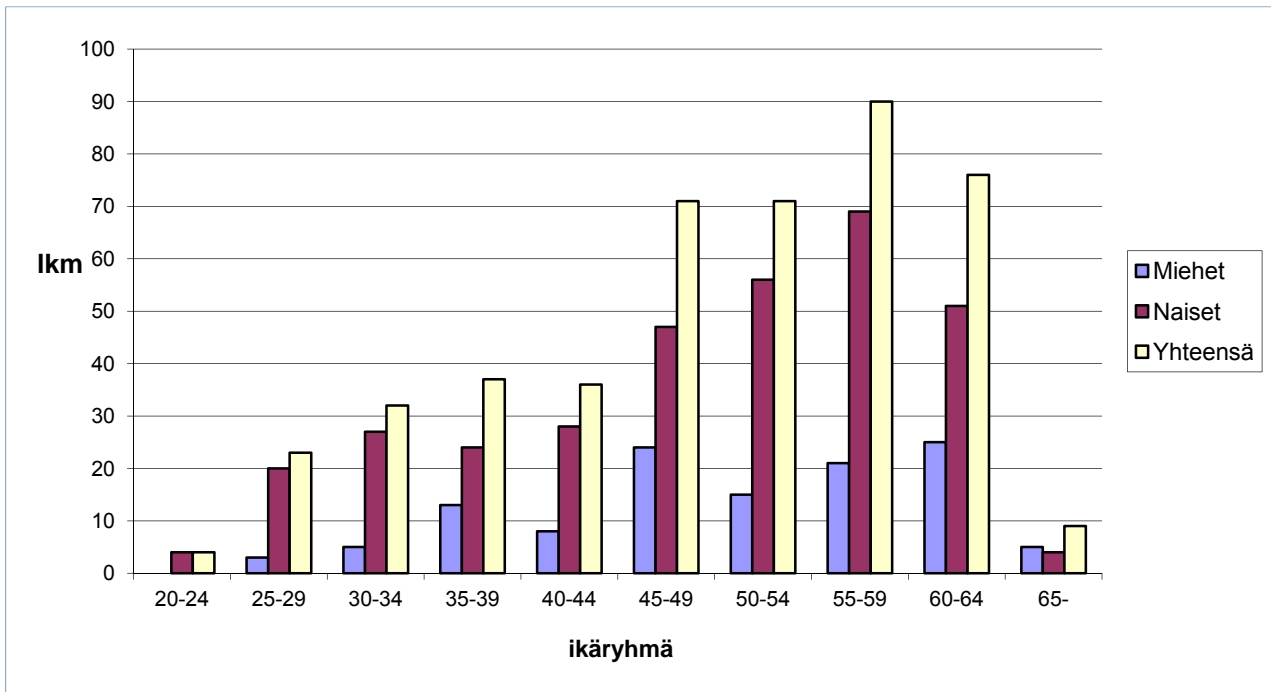
² Sisältää ministeriön yhteydessä toimivan tasa-arvovaltuutetun toimiston, jossa on 11 virkaa

³ Sisältää ministeriön yhteydessä toimivan lapsiasiavaltuutetun toimiston, jossa on 5 virkaa

⁴ Valtiosihteerit, kansliapäällikkö, osastopäälliköt ja tulosryhmän päälliköt

	2011	2012	2013
Koulutustaso, indeksiluku	6,0	6,1	6,2
naiset	5,8	6,0	6,0
miehet	6,6	6,6	6,6
Kokonaispoistuma ⁵	16,7	15,3	19,4
Tulovaihtuvuus ⁶	14,2	16,2	20,8
Sairauspoissaolot, pv/htv	11,2	8,6	8,4
Työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneet, % henkilöstöstä	0,4	0,2	0,0
Keskimääräinen eläkkeellesiirtymisikä ⁷	63,9	63,7	64,4
Henkilöstökoulutus,			
pv/htv	4,4	5,3	5,3
euroa/htv	699	850	897
Työterveyshuolto, euroa/htv ⁸	467	614	653
Työtyytyväisyysindeksi	70,0	69,4 ⁹	71,8 ¹⁰

Kuvio 1. Henkilöstö ikäryhmittäin ja sukupuolen mukaan vuonna 2013

Vaikka virkojen lukumäärä ja myös henkilötyövuosien määrä vuoden aikana yhteensä vähenivät, ministeriön henkilöstömäärä vuoden lopussa oli suurempi kuin vuotta aiemmin. Tämä johtui siitä, että määräaikaisiin tehtäviin otettiin vuoden aikana määräaikaista projektihenkilöstöä aiempia vuosia enemmän. Henkilötyövuosia oli 426, kolme vähemmän kuin edellisenä vuonna. Lukuun sisältyvät kaikki ministeriön palveluksessa olleet, myös harjoittelijat. Vuoden lopussa ministeriön palveluksessa oli 449 henkilöä, kuusi enemmän kuin edellisen vuoden lopussa ja kymmenen enemmän kuin kaksi vuotta aiemmin.

⁵ Palveluksesta eronneet ja palkattomalle virkavapaalle siirtyneet, %-osuus edellisen vuoden lopun henkilöstöstä

⁶ Palvelukseen otetut uudet henkilöt ja palkattomalta virkavapaalta palanneet, %-osuus edellisen vuoden lopun henkilöstöstä

⁷ Sisältää myös työkyvyttömyyseläkkeet

⁸ Kelan palautuksen jälkeen

⁹ helmikuu 2013

¹⁰ helmikuu 2014

Määräaikaisten osuus henkilöstöstä kasvoi kolmella prosenttiyksiköllä 22 %:iin. Lukuun sisältyvät myös ne määräaikaisessa virkasuhteessa olevat, joilla on vakinainen työ- tai virkasuhde ministeriössä tai muualla.

Osa-aikaisten määrä pysyi lähes edellisvuoden tasolla, joka on korkeampi kuin ministeriöissä keskimäärin. Osa-aikatyössä oli vuoden lopussa 10 % henkilöstöstä. Osa-aikaisista vajaa puolet oli osa-aikaeläkkeellä (noin 5 % henkilöstöstä) ja runsas kolmannes osittaisella hoitovapaalla tai muulla osittaisella virkavapaalla. Osa-aikaeläkkeitä oli vähän vähemmän ja osittaisia hoitovapaita vähän enemmän kuin edellisinä vuosina. Osa-aikatyö oli edelleen naisilla jokin verran yleisempää kuin miehillä.

Ministeriön keski-ikä on ollut pitkään korkeampi kuin ministeriöissä keskimäärin. Vuonna 2013 keski-ikä laski vajaalla vuodella 49,2 vuoteen. Etenkin miesten keski-ikä oli edellisvuotta alempi. Naisten keski-ikä on noin 2 vuotta alempi kuin miesten, mutta ero pieneni edelleen edellisestä vuodesta. Suurin ikäryhmä oli edellisten vuosien tapaan 55–59-vuotiaat (20 %). Nuoremmista ikäryhmistä etenkin 45–49-vuotiaiden osuus on kasvanut, ja sen ja sitä vanhempien ikäryhmien erot ovat pienentyneet. Vuoden lopussa ministeriön palveluksessa oli 9 vähintään 65 vuotta täyttäneitä – kolme vähemmän kuin vuotta aiemmin.

Naisten osuus johtotehtävissä on kasvanut usean vuoden ajan, Ylimmästä johdosta (valtiosihteerit, kansliapäällikkö, osastopäälliköt) naisten osuus oli vuoden lopussa edellisen vuoden tapaan 75 %. Koko johdossa eli tulosryhmän päällikön tai sitä ylemmissä johtotehtävissä toimivista naisista oli jo vuosi sitten selvästi yli puolet ja vuoden 2013 lopussa lähes kaksi kolmannesta (65 %). Muilta osin ministeriön henkilöstön sukupuolijakaumassa ei ollut muutoksia vuonna 2013. Naisten osuus koko henkilöstöstä oli 73 %. Asiantuntijatehtävissä naisten osuus oli edellisen vuoden tapaan 67 %. Avustavissa tehtävissä naisten osuus on muiden toimistotyöpaikkojen tapaan suuri (88 %). Yli 65-vuotiaita lukuun ottamatta kaikissa muissa ikäryhmissä naisia on selvästi enemmän kuin miehiä.

Ministeriön henkilöstön vaihtuvuus kasvoi selvästi edellisistä vuosista. Ministeriön ikärakenteen seurauksena eläkkeelle jäävien määrä kasvaa lähivuosina ja vaihtuvuus kasvaneen sen vuoksi edelleen.

Sairauspoissaolojen määrä väheni edelleen jonkin verran. Ministeriössä oli pitkään ollut sairauspoissaoloja selvästi enemmän kuin ministeriöissä keskimäärin. Sairauspoissaolot vähenivät merkittävästi vuonna 2012, ja tämä positiivinen kehitys jatkui edelleen vuonna 2013. Sairauspoissaoloja oli vuonna 2013 8,4 pv/htv, melkein 3 pv/htv vähemmän kuin kaksi vuotta aiemmin. Työkyvyttömyyseläkkeelle ei jäänyt vuonna 2013 yhtään henkilöä.

Keskimääräinen eläkkeellesiirtymisikä oli 64,4 vuotta, selvästi korkeampi kuin edellisenä vuonna. Tuolloin yksi henkilö jäi työkyvyttömyyseläkkeelle, mikä alensi keskimääräistä eläkkeellesiirtymisikää. Positiivista oli, että myös vanhuuseläkkeelle siirtymisen keski-ikä nousi noin 0,3 vuotta edellisestä vuodesta.

Henkilöstökoulutukseen käytettiin työpäiviä saman verran ja määrärahaa jonkin verran enemmän kuin edellisenä vuonna. Henkilöstökoulutusta oli keskimäärin 5,3 päivää/henkilötyövuosi. Vuonna 2013 panostettiin ministeriön henkilöstöstrategian mukaisesti edelleen etenkin ruotsin kielen opiskeluun. IT-koulutuksen määrä kasvoi edelleen uusien ohjelmien käyttöönoton myötä. Perekoulutukseen käytettiin aiempaa enemmän aikaa valtioneuvoston yhteisen VN Passi -perekoulutusohjelman vuoksi.

Työterveyshuollon kustannukset kasvoivat jonkin verran edellisestä vuodesta. Lisäys aiheutui erityisesti painotuksesta ennaltaehkäisevään toimintaan. Summaan sisältyy myös aiempaa enemmän yksittäisille toimintayksiköille tarjottua tukea.

Ministeriön työtyytyväisyysindeksi oli helmikuussa 2014 tehdyssä kyselyssä 71,8. Se oli korkeampi kuin edellisellä kerralla helmikuussa 2013. Työtyytyväisyys on edelleen parempi kuin valtiolla keskimäärin ja hieman parempi kuin ministeriöissä keskimäärin.

1.6 TILINPÄÄTÖSLASKELMIEN ANALYYSI 2013

1.6.1 Talousarvion toteutuminen

Talousarvion toteutumalaskelman mukaan sosiaali- ja terveysministeriön *tuloarvioille* kertyi 578,7 milj. euroa. Kirjanpitoyksikölle talousarviossa vahvistettu tuloarvio on vain momentilla 12.33.90 Raha-automaattiyhdistyksen tuotto 413,3 milj. euroa, joka toteutui vuonna 2013 100 prosenttisesti, ja joka oli tuloutuksena edelliseen vuoteen verrattuna 31,8 milj. euroa suurempi. Budjetoimattomien tulomomenttien tulokertymä oli vuonna 2013 yhteensä 165,4 milj. euroa. Vuonna 2013 tulomomenttien tulokertymä oli 13,8 milj. euroa enemmän kuin edellisenä vuonna.

Valtionapujen palautuksia momentille 12.33.98. kertyi 120,7 milj. euroa, joka on edellisvuotta 11,9 milj. euroa vähemmän. Palautukset aiheutuvat pääosin sosiaaliturvarahastoille edellisenä vuonna liikaa maksettujen valtion osuuksien palautuksista. Takaisin perittyjen valtion korvausten määrä vaihtelee vuosittain ja tulomomentille kirjautuneiden erien pieneneminen on hyvä uutinen.

Kunnille myönnettyjen sosiaali- ja terveydenhuollon hankkeiden valtionavustuksia palautettiin vuonna 2013 yhteensä 677 498 euroa, mikä on 240 % enemmän kuin edellisenä vuonna. Lisäys johtuu siitä, että ministeriössä saatiin päätökseen runsaasti vanhojen kehittämishankkeiden tarkastuksia, joiden perusteella perittiin takaisin aiempaa enemmän myönnettyjä avustuksia.

Osinkotuloja momentille 13.03.01.1 kertyi noin 6,0 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuonna 2012. Ero johtuu pääasiassa Oy Alko Ab:n tulouttamien osinkojen vähenemisestä. Vuoden 2013 talousarviossa Alkon liikevoitosta siirrettiin 15 miljoonaa euroa alkoholiveron tuottoihin ja Alkon hinnoittelukertoimia vähennettiin samalla summalla.

Hallinnonalan muita tuloja kertyi 0,07 milj. euroa (0,04 milj. euroa vuonna 2012).

Tilinpäätöksessä peruutetut siirretyt määrärahat on esitetty tilinpäätöksen liitteellä 4. Peruutettuja siirrettyjä määrärahoja oli yhteensä 0,7 milj. euroa, joka on vastaava määrä (0,7 milj. euroa) kuin vuonna 2012.

Momentin 42.28.90.20.1 rahojen käyttö alkoi vasta vuonna 2013 ja hankkeet ovat kestoltaan useita vuosia. Hankkeet etenevät suunnitellusti ja budjetoitu määräraha käytetään vuoden 2014 aikana.

Momentin 33.01.03 Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan toimintamenojen lasku johtui siitä että ratkaisuja tehtiin vähemmän kuin vuonna 2012. Alhaisemmat ratkaisumäärät oli sovittu vuoden 2013 tulossopimuksessa.

Momentti 33.01.25 perustettiin vuoden 2011 alusta. Vuoden 2011 budjetissa annettiin valtuudet perustaa THL:ään operatiivinen yksikkö, joka johtaa toimintaa käytännössä. Ensimmäinen rekrytointi aloitettiin vuonna 2011 ja koko yksikön perustaminen kesti käytännössä vuoden. Tämän takia myös momentin käyttö on koko ajan laahannut lähes vuoden perässä.

THL myöntää vuodessa lähes 6 miljoonaa euroa valtionapuja. Kukin apupäätös on useampivuotinen ja se sidotaan THL:lle jo myönnetystä rahasta. Tämän vuoksi tilillä odottaa useita miljoonia jo myönnettyjä mutta vielä maksamattomia valtionapuja. Se näkyy kirjanpidossa sidottuna, mutta ei vielä maksettuna rahana.

Momentin 33.02.66 Suomen ja Venäjän välisen säteily- ja ydinturvallisuuden yhteistyö määrärahaa käytettiin 810 177 euroa, mikä on 46 % vähemmän kuin edellisellä vuonna. Vähäisyys johtui siitä, että vuoden 2012 siirtomäärärahaa oli käytössä 618 018 euroa, mikä käytettiin kokonaan. Venäjä-yhteistyössä suurimmat hankkeet, kuten laitetoimitukset, ovat useampivuotisia ja niiden kustannukset jakautuvat kahdelle tai kolmelle vuodelle.

Momentin 33.03.63 Eräät erityishankkeet (3 v. siirtomääräraha). Momentille myönnettyistä määrärahoista jäi käyttämättä vuoden 2011 määrärahaa 307 505 euroa. Vuosien 2012 ja 2013 määrärahat on jaettu hankkeille, mutta hankkeiden hitaan käynnistymisen takia määrärahojen käyttö jaksotuu 2-3 vuodelle. Vuoden 2013 määrärahasta jaettiin vuoden 2014 hankkeisiin 3,7 milj. euroa.

Momentin 33.10.54 Asumistuki määräraha kasvoi noin 66 milj. eurolla vuoteen 2012 verrattuna. Momentille myönnettiin 20 milj. euron lisämääräraha vuoden 2013 neljännessä lisätalousarviossa. Menojen kasvu johtui asumistuen saajien määrän kasvusta. Vuoden 2013 tuen määräytymisperusteita vahvistettaessa saajia arvioitiin olevan 181 000. Marraskuussa saajia oli kuitenkin noin 187 300 ja joulukuussa hieman yli 190 000. Lisäys johtuu pääasiassa heikentyneestä työllisyystilanteesta.

Momentilla 33.10.56 Vaikeavammaisten tulkkauspalvelut n. 35 milj. euron määräraha ylittyi n. 1 milj. eurolla eli vuoden 2013 tulkkauspalvelujen menot olivat yhteensä 36 milj. euroa. Edelliseen vuoteen verrattuna momentin menot olivat n. 5,6 milj. euroa suuremmat. Tulkkauspalveluun oikeutettuja henkilöitä oli elokuun alussa 2013 noin 5 200. Vuoden 2013 aikana tulkkauskerat ovat kasvaneet noin 14 % ja tuntimäärät noin 10 % eli tulkkauspalveluun oikeutetut henkilöt ovat käyttäneet palvelua arvioitua enemmän. Uuden tulkkauspalvelujen kilpailutuksen, jonka suunnittelu käynnistyi seurantavuonna, toivotaan hillitsevän kustannuskehitystä 2014 alkaen.

Momenttien 33.20.50 Valtion osuus ansiopäivärahasta, 33.20.51 Valtion osuus peruspäivärahasta ja 33.20.52 Kelan maksamasta työmarkkinatuesta määrärahojen käyttö kasvoi vuodesta 2012, joka johtui muun muassa työttömyysasteen noususta. Lisäksi työttömyyden rakenteessa tapahtui rakennemuutos, jolloin ansiopäivärahoilta siirryttiin peruspäivärahalle ja työmarkkinatuella.

Momentin 33.20.55 Valtion osuus aikuiskoulutustuesta määrärahojen kasvu johtui muun muassa 1.8.2013 voimaan tulleesta lakimuutoksesta, jossa sovitellun päivärahan suojaosaa korotettiin 127 eurosta 250 euroon ja samalla aikuiskoulutustuen enimmäiskesto pidennettiin 18 kuukaudesta 19 kuukauteen.

Momentin 33.30.60 Valtion osuus sairausvakuutuslaista johtuvista menoista pieneni vuodesta 2012 noin 115 milj. euroa. Syynä tähän oli sairausvakuutusjärjestelmään tehdyt muutokset, jossa vakuutetun omavastuuosuuksia lääke- ja matkakustannuksissa korotettiin.

Momentin 33.40.52 Valtion osuus yrittäjän eläkelain johtuvista menoista kasvoi noin 40 milj. euroa vuodesta 2012. Syynä tähän on ollut pienentynyt maksutulo. Yrittäjien keskimääräiset työtulot ovat pienentyneet ja tämä vaikuttaa työtulosumman ja maksutulon kehitykseen.

Momentin 33.30.28 STM yhteyteen perustettavan palveluvalikoimaneuvoston toiminta käynnistyy vasta vuoden 2014 puolella pääsihteerin ja kahden erityisasiantuntijan hakuprosessin venymisen takia. Siten vuodelle 2013 lisätalousarviossa myönnettyjä määrärahoja ei tarkoitukseen voitu käyttää.

Kelan yhteyteen perustetun yhteispisteen toiminta käynnistyi myös hiukan suunniteltua myöhemmin, joten määrärahaa käytettiin vähemmän kuin oli suunniteltu.

Momentti 33.60.30 Valtion korvaus terveydenhuollon valtakunnallisen valmiuden kustannuksiin momentilta on maksettu valtion korvausta HUS:lle lääkinnällisen toiminnan palveluista ja Vantaan sosiaali- ja kriisipäivystykselle psykososiaalisen tuen palvelujen valmiuden ylläpidosta sekä Van-

taalle myös erityistilanteiden hoidosta aiheutuneita kustannuksia. Vuodesta 2013 alkaen on tarkoitus maksaa myös myrkytystilanteiden hoitamisesta ja varautumisesta aiheutuvia kustannuksia HUS:lle. Valtion korvausten vuosittainen tarve vaihtelee mm. johtuen korvattavien, ei ennustettavissa olevien tilanteiden määrästä.

Momentin 33.60.31 valtionavustus kunnille sosiaali- ja terveydenhuollon hankkeisiin ja eräisiin muihin menoihin vuoden 2013 määrärahaa käytettiin vain noin 0,1 miljoonaa euroa (2,5 %). Kaste-ohjelman toimeenpanoon ja valvontaan varatun määrärahan käytön vähäisyys johtuu huomattavasta vuosien 2011–2012 siirtomäärärahan käytöstä. Alamomentilla 33.60.31.2 käytössä olevasta 3,4 miljoonasta eurosta tehtiin kaksi suurehkoa avustuspäätöstä vuoden 2013 aikana, mutta näiden hankkeiden menot toteutuvat pääasiassa vasta vuosina 2014 ja 2015.

Momentilta 33.70.22 tartuntatautien valvonta maksettiin 248 222 euroa, mikä on 62 % vähemmän kuin edellisenä vuonna. Momentilta maksettavien valtionavustusten hakuprosessia kehitettiin vuonna 2013, minkä vuoksi osa käytöstä siirtyi vasta seuraavalle vuodelle. Avustuksella rahoitettujen hankkeiden määrärahan käyttöaika on vasta keväällä 2014, jolloin menot pääosin toteutuvat.

Momentin 33.70.50 vuoden 2012 terveyden edistämisen määrärahasta myönnettyistä avustuksista jäi käyttämättä yhteensä 217 137,80 euroa. Avustetuilta hankkeilta jäi käyttämättä määrärahoja erisyistä ja erisuuruisia summia. Yleisimmät syyt olivat rekrytointiin liittyvät ongelmat sekä se, että suunnitteluvaiheessa hankkeen budjettia ei osattu suunnitella realistiseksi.

Ministeriön päätöksellä säästyneitä varoja uudelleen kohdennettiin terveyden edistämisen määrärahan hallinnointiin, kuten hankkeiden ulkopuolisiin tarkastuksiin, hankearvioinnin kehittämiseen ja määrärahan hallinnointiin käytettävän ohjelman kehittämiseen. Uudelleen kohdennuksen jälkeen käyttämättä jäi 119 145,49 euroa.

Momentin 33.70.51 valtion korvaus työterveyshuollon erikoislääkärikoulutuksesta aiheutuneisiin kustannuksiin vuoden 2013 määrärahaa ei käytetty lainkaan. Tämä johtuu vuoden 2012 siirtyvän määrärahan erästä (2,9 milj. euroa), joka käytettiin kokonaisuudessaan erikoislääkärikoulutuksen menoihin. Vuoden 2013 määräraha siirtyi siten käytettäväksi vuoden 2014 aikana.

Talousarvion toteutumalaskelmassa esitetään myös siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot. Kirjanpitoyksiköllä oli käytettävissään 40,5 milj. euroa edellisiltä vuosilta siirtyneitä siirtomäärärahoja vuodelle 2014 määrärahoja siirrettiin 65,3 milj. euroa. Merkittävä lisäys siirtomäärärahojen määrässä tulee momentilta 33.01.25. Sosiaali- ja terveydenhuollon kansalliset sähköiset asiakastietojärjestelmät, jonka talousarviovuoden 11,8 milj. euron määrärahaa käytettiin 0,3 milj. euroa, jolloin momentilla siirtyneitä määrärahoja vuodelle 2014 on yhteensä 11,5 milj. euroa. Muut suurimmat siirretyt määrärahat ovat momenteilla 33.01.01 Sosiaali- ja terveysministeriön toimintamenot (8,6 milj. euroa, lisäystä 0,8 milj. euroa) ja 33.03.63 Eräät erityishankkeet (12,2 milj. euroa, lisäystä 1,4 milj. euroa).

Kirjanpitoyksiköllä oli lisäksi edellisten vuosien tapaan käytössään EU-rakennerahastojen myöntämisvaltuuksia ja niistä aiheutuvia maksatuksia työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan momentilla 32.50.64.

ESR-ohjelmakauden 2007–2013 EU-hankkeiden myöntämisvaltuuksiin käytettiin tilivuonna yhteensä 1,7 milj. euroa ja ohjelmakauden maksatuksia tehtiin 1,9 milj. eurolla. Ero selittyy vuonna 2013 tehdyillä maksatuksilla projekteille, joihin oli sidottu valtuutta jo edellisinä vuosina.

1.6.2 Tuotto- ja kululaskelma

Sosiaali- ja terveysministeriön kirjanpitoyksikön tilikauden 2013 kulujäämä oli 10 842,9 milj. euroa, joka on 477,3 milj. euroa enemmän kuin edellisenä vuonna. Merkittävimmin kulujäämän kasvamiinseen vaikuttivat siirtotalouden kulujen kasvu sosiaaliturvarahastoille, jonka kasvu edelliseen vuoteen verrattuna oli 452,1 milj. euroa. Kulujäämän kasvuun vaikutti myös rahoitustuottojen väheneminen 6,0 milj. eurolla edelliseen vuoteen verrattuna.

Kirjanpitoyksikön tuotto- ja kululaskelma muodostuu ministeriön ja työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnan sekä sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan tuotoista ja kuluista, mutta tämä analyysi käsittää vain sosiaali- ja terveysministeriön tuotot ja kulut. Lautakuntien taloudellinen analyysi esitetään lautakuntien omissa tulokertomuksissa.

Toiminnan tuotot olivat 4,8 milj. euroa, joka on 0,5 milj. euroa enemmän kuin edellisenä vuonna. Maksullisen toiminnan tuottoja kertyi 4,1 milj. euroa niiden osuuden ollessa kaikista tuotoista 84 %. Maksullisen toiminnan tuottojen muutoksia edelliseen tilikauteen verrattuna on tarkasteltu edellä luvussa 1.3.3. Muita toiminnan tuottoja kertyi 0,7 milj. euroa, josta pääosa on yhteistoiminnan kustannusten korvauksia EU:lta, valtion virastoilta ja laitoksilta sekä muilta tahoilta.

Toiminnan kulut olivat 69,5 milj. euroa vuonna 2013. Kulut kasvoivat 0,3 milj. eurolla edellisvuodesta.

Henkilöstökulut 34,3 milj. euroa olivat edelleen kirjanpitoyksikön suurin kuluerä (49 %). Vuonna 2013 palvelujen ostoihin käytettiin 13,9 milj. euroa, jotka olivat edellisvuotta suuremmat, ja jotka nousivat toiseksi suurimmaksi kulueräksi (20 %). Sisäisiin kuluihin kirjattavat erät olivat 9,9 milj. euroa. Yhteensä näiden kolmen kuluryhmän osuus toiminnan kuluista oli 84 %.

Sosiaali- ja terveysministeriön toiminnan kulut

Sosiaali- ja terveysministeriön toiminnan kulut muuttuivat vuoteen 2012 verrattuna alla esitetyn mukaisesti:

Toiminnan kulut:	Tot. 2013	Tot. 2012	Muutos eur	Muutos- %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	1 160 905	1 132 475	28 429	2,5
Henkilöstökulut	28 828 284	28 138 161	690 123	2,5
Vuokrat	3 460 403	3 166 797	293 606	9,3
Palvelujen ostot	13 349 231	10 041 792	3 307 438	32,9
Muut kulut	5 644 111	5 121 303	522 808	10,2
Poistot	250 374	285 932	-35 558	-12,4
Sisäiset kulut	9 968 552	14 514 269	-4 545 717	-31,3
Toiminnan kulut yhteensä	62 661 860	62 400 729	261 131	0,4

Ministeriön toiminnassa korostettiin vuonna 2013 jo edellisenä vuonna omaksuttua säästäväisyysperiaatetta määrärahojen käytössä.

Henkilöstökulut kasvoivat 0,7 milj. euroa (2,5 %). Suurin erä ovat virkasuhdepalkat, jotka kasvoivat runsaat 0,4 milj. euroa (1,7 %). Palkkojen ja myös niihin liittyvien työnantajamaksujen muutos aiheutui pääosin virkaehtosopimusten mukaisista vuonna 2013 voimaan tulleista korotuksista (1.4. alkaen yleiskorotus 1,4 % ja virastoerä 0,5 %).

Palveluiden ostoihin käytettiin 13,3 milj. euroa, mikä on 3,3 milj. euroa (32,9 %) enemmän kuin edellisenä vuonna. Palveluiden ostoista maksettiin 7,9 milj. euroa ministeriön toimintamomentilta.

Muut kulut olivat ministeriön osalta 5,6 milj. euroa (lisäystä 10,2 %). Suurimpia kulueriä tässä ryhmässä ovat matkakulut ja kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksut. Matkakuluja oli 1,7 milj. euroa (1,7 milj. euroa vuonna 2012) ja kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksuja 3,9 milj. euroa (3,4 milj. euroa vuonna 2012).

Toiminnan kuluihin kirjattava erä Sisäiset kulut on kirjanpitoyksikössä kokonaan ministeriön osuutta. Sisäiset kulut ovat yhteistoiminnan kustannusten korvauksia ja yhteisrahoitteisen toiminnan rahoitusosuuksia valtion virastoille ja laitoksille. Valtaosa suorituksista maksettiin Terveiden ja hyvinvoinnin laitokselle (THL). Kaiken kaikkiaan sisäisten kulujen määrä väheni 4,5 milj. eurolla 9,9 milj. euroon (-31,3 %) vuodesta 2012.

Sosiaali- ja terveysministeriön poistot

Koko kirjanpitoyksikön poistojen määrä oli tilivuonna 0,25 milj. euroa (0,3 milj. euroa vuonna 2012). Poistojen määrä on vähentynyt vuosi vuodelta sen jälkeen kun kirjanpitoyksikössä muutettiin käyttöomaisuuden poistosuunnitelmaa vuoden 2008 alussa. Sen jälkeen alle 10 000 euron hankinnat on kirjattu suoraan kuluksi.

Rahoitustuottoihin on kirjattu merkittävimpana eränä Alko Oy:ltä saadut osinkotuotot 44,0 milj. euroa.

Siirtotalouden kulut voittoa tavoittelemattomille yhteisöille olivat 349,0 milj. euroa, mikä on 19,4 milj. euroa enemmän kuin edellisenä vuonna. Kuluihin kirjattavista eristä merkittävin on Raha-automaattiyhdistyksen tuotosta jaettavat avustukset 301,0 milj. euroa. Avustuksina jaettiin 18,8 milj. euroa edellisvuotta enemmän.

Siirtotalouden kulujen palautukset, joita kertyi 120,0 milj. euroa, koostuvat pääosin niistä eristä, jotka on kirjattu edelliseen tilivuoteen kohdistuvina palautuksina momentille 12.33.98. ja lisäksi niistä palautuksista, joita on saatu tilivuoden aikana maksetuista eristä.

Tuotot veroista ja pakollisista maksuista -erän kohdassa Verot ja veronluonteiset maksut esitetään Raha-automaattiyhdistyksen tuotto. Tuoton määrä oli 413,3 milj. euroa (381,5 milj. euroa vuonna 2012).

1.6.3 Tase

Sosiaali- ja terveysministeriön taseen loppusumma 31.12.2013 on 349,8 milj. euroa, mikä on 128,6 milj. euroa edellisvuotta enemmän.

Vuonna 2013 ei tehty taseeseen aktivoitavia käyttöomaisuushankintoja. Käyttöomaisuusarvopapereissa ei tapahtunut muutoksia. Käyttöomaisuuden ja muiden pitkäaikaisten sijoitusten arvo taseessa laskee tasaisesti vuosittain. Käyttöomaisuuden tasearvo laski edellisvuodesta -1,4 prosenttia.

Lyhytaikaisten saamisten määrä oli 332,7 milj. euroa, mikä on 128,8 milj. euroa enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Ennakkomaksujen määrä kasvoi 138,5 milj. eurolla edelliseen vuoteen verrattuna.

1.7 SISÄISEN VALVONNAN ARVIOINTI- JA VAHVISTUSLAUSUMA

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan menettelyjä, joilla varmistetaan ministeriön talouden ja toiminnan laillisuus ja tuloksellisuus, ministeriön ja sen hallussa olevan omaisuuden turvaaminen sekä ministeriön johtamisen ja ulkoisen ohjauksen kannalta oikeat ja riittävät tiedot ministeriön taloudesta ja toiminnasta.

Sisäisellä valvonnalla pyritään edesauttamaan ministeriölle asetettujen tavoitteiden toteutuminen. Sillä pyritään sekä estämään tavoitteiden kannalta haitallisia toimenpiteitä että vähentämään tällaisten tapahtumien vaikutusta.

Ministeriön vuoden 2012 sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausumassa todettiin, että ministeriön uuden riskienhallintamallin tuloksena ministeriön toimintasuunnitelmaan sisällytettiin kaksi asiakokonaisuutta liittyen vuoden 2013 riskien seurantaan ja ehkäisyyn. Ne olivat henkilöresurssien oikea kohdentaminen ja ylläpito sekä säädösvalmistelun toimivuus.

Uutta riskienhallintamallia kehitettiin edelleen siten, että se voitaisiin ottaa käyttöön koko hallinnonalalla ja että se voitaisiin toteuttaa omalla riskienhallintaohjelmalla, mikä olisi käytössä kaikissa hallinnonalan laitoksissa. Tavoitteena on saada aikaan selkeä ja yksinkertainen malli, jota on helppo käyttää ja joka soveltuisi hyvin kaikkien hallinnonalan laitosten tarpeisiin. Asian kehittäminen jatkuu vuonna 2014.

Ministeriössä tehtiin riskienkartoitus syksyllä samalla riskienhallintamallilla kuin vuonna 2012. Riskienhallinta sisällytettiin osaksi osastojen ja yksiköiden toiminnan suunnittelua. Kaikkiaan tunnistettavia riskejä kertyi noin 80. Osastot ja yksiköt saivat koosteen kaikista riskeistä, jonka jälkeen ne käsittelivät omat riskinsä ja priorisoivat riskit, joita seurataan osaston/yksikön omassa toimintasuunnitelmassa. Lisäksi osastot ehdottivat mitä riskejä tulisi seurata ministeriön toimintasuunnitelmassa.

Talousarvioasetuksen 65 §:n mukaan toimintakertomuksessa on esitettävä sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma. Seuraavassa on kannanotto ministeriön sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilaan. Tähän lausumaan on kerätty nykyhetken kehittämistarve.

Olemme arvioineet täyttääkö sisäinen valvonta ja siihen kuuluva riskienhallinta sille talousarvioasetuksessa 69 §:ssä säädetyt tavoitteet ja todenneet, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta täyttää sille asetuksessa asetetut vaatimukset. Ministeriön johtoryhmän päätöksen mukaisesti tehdyn riskienhallintamallin tuloksena ministeriön toimintasuunnitelmaan sisällytetään seuraavien ministeriön asiakokonaisuuksiin liittyvien riskien seuranta ja ehkäisy:

- Tieto- ja kyberturvallisuuden ohjeistuksen parantaminen ja henkilöstön osaamisen varmistaminen
- Lainsäädäntöresurssien varmistaminen; Sote- ja palvelurakennemuutosten toimeenpano

1.8 ARVIOINTIEN TULOKSET

Vuonna 2013 ei ministeriössä tehty merkittäviä arviointeja, mutta TTL:ssa, THL:ssa ja STUK:issa käynnistettiin arviointi.

1.9 YHTEENVETO HAVAITUISTA VÄÄRINKÄYTÖKSISTÄ

Sosiaali- ja terveysministeriön tekemä takaisinperintäharkinta IT-hankkeiden valtionavustusten takaisinperintään koski 39 hanketta, joista 27:ssä tehtiin takaisinperintäpäätös. Yhteensä 12 hankkeen osalta katsottiin, ettei perusteita takaisinperinnälle ollut ja käsittely päätettiin päätösmuistiolla. Takaisinperittävä määrä on 20.12.2013 tilanteen mukaan 749 209 euroa.

Ministeriöllä ei ole ollut tilikautena raportoituja muita väärinkäytöksiä eikä takaisinperintöjä EU-rakennerahastohankkeiden osalta.

2. SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN TALOUSARVION TOTEUTUMALASKELMA

Osaston, momentin ja tilijaoitelun numero ja nimi	Tilinpäätös 2012	Talousarvio 2013 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2013	Verrattu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteutuma %
11. Verot ja veronhuomattiset tulot	122,55	4	3,71	0,00	100
11.04.01. Arvonlisävero	122,55	4	3,71	0,00	100
12. Sekalaiset tulot	514 857 258,14	534 713 846	534 713 845,82	0,00	100
12.33.90. Raha-automaattiyhdistyksen tuotto	381 475 000,00	413 295 000,00	413 295 000,00	0,00	100
12.33.98. Valtionapujen palautukset	132 625 082,19	120 695 702	120 695 701,76	0,00	100
12.33.98.1. Maatalous-yrittäjien lomituspalvelut	199 088,22	89 209	89 209,19	0,00	100
12.33.98.2. Valtionavustus kunnille sosiaali- ja terveydenhuollon hankkeisiin	199 386,80	677 498	677 498,30	0,00	100
12.33.98.4. Takaisperityt elatusavut	65 405 220,72	64 184 490	64 184 489,87	0,00	100
12.33.98.5. Muut valtionavut ja valtion osuudet	66 821 386,45	55 744 504	55 744 504,40	0,00	100
12.33.99. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonakan muut tulot	42 141,24	65 507	65 507,19	0,00	100
12.39.04. Siirrettävien määrärahojen perulutukset	715 034,71	657 637	657 636,87	0,00	100
13. Korkotulot, osakkeiden myyntitulot ja voiton tuloutukset	50 000 587,44	44 000 000	44 000 000,00	0,00	100
13.03.01. Osinkotulot, pääomanpalautukset ja osakkeiden nettomyyntitulot	50 000 587,44	44 000 000	44 000 000,00	0,00	100
13.03.01.1. Osinkotulot, pääomanpalautukset ja osakkeiden nettomyyntitulot	50 000 615,85	44 000 000	44 000 000,00	0,00	100
13.03.01.2. Osakkeiden myyntipalkkiot	-28,41				
Tuloarvioitit yhteensä	564 857 968,13	578 713 850	578 713 849,53	0,00	100

Päätöksen momentti ja tiljaoitelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2012	Talousarvio 2013 (TA + LTA)	Talousarvion 2013 määrärahojen käyttö vuonna 2013		siirto seuraavalle vuodelle	Tilinpäätös 2013	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot		
			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2013				Käyttö vuonna 2013 (pl. peruutukset)	Käytö vuonna 2013	Sirretty seuraavalle vuodelle
23. Valtioneuvoston kanslia		6 033	6 033,00	6 033,00	0,00	6 033,00	0,00	6 033,00	6 033,00	0,00
23.01.03. Euroopan unionin kansallisten asiantuntijoiden palkkamotot (siirtomääräraha 2 v)		6 033	6 033,00	6 033,00	0,00	6 033,00	0,00	6 033,00	6 033,00	0,00
24. Ulkosiainministeriön hallinnonala	423 213,84	304 195	214 076,18	214 076,18	90 119,01	304 195,19	0,00	526 927,92	436 808,91	90 119,01
24.01.29. Ulkosiainministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arvionmääräraha)	19 613,84	1 295	1 295,19	1 295,19	90 119,01	1 295,19	0,00	224 027,92	224 027,92	0,00
24.01.29.3. Lähialueyhteistyön arvonlisäveromenot	19 613,84	1 295	1 295,19	1 295,19	90 119,01	1 295,19	0,00	224 027,92	224 027,92	0,00
24.20.66. Lähialueyhteistyö (siirtomääräraha 3 v)	405 600,00	302 900	212 780,99	212 780,99	90 119,01	302 900,00	0,00	302 900,00	212 780,99	90 119,01
24.90.68. Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyö (siirtomääräraha 3 v)										
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala	2 659 775,95	18 399	18 399,18	18 399,18	0,00	18 399,18	0,00	6 932 166,73	2 096 907,87	4 835 258,86
28.01.29. Valtiovarainministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arvionmääräraha)	107 007,95	18 399	18 399,18	18 399,18	0,00	18 399,18	0,00	6 932 166,73	2 096 907,87	4 835 258,86
28.60.01. Euroopan unionin kansallisten asiantuntijoiden palkkamotot (siirtomääräraha 2 v)	52 768,00									
28.90.20. Valtion ja kuntien yhteiset tietojärjestelmä-hankkeet (siirtomääräraha 3v)	2 500 000,00									
28.90.20.1. Valtion ja kuntien yhteiset tietojärjestelmä-hankkeet (SADe-ohjelma)	2 500 000,00									
28.90.20.2. Kuntien informaatioteknologian kehittämissankkeet (KuntatIT)										
32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	2 626 774,59	1 928 255	1 928 255,30	1 928 255,30	0,00	1 928 255,30	0,00	33 002,05	33 002,05	0,00
32.30.51. Julkiset työvoimapaiväluet (siirtomääräraha 2 v)	15 726,30									
32.30.51.07. Palkkatuetty työ, valtionhallinto	33 002	33 002	33 002,05	33 002,05	0,00	33 002,05	0,00	33 002,05	33 002,05	0,00
32.30.51.07.1. Palkkaukset		33 002	33 002,05	33 002,05	0,00	33 002,05	0,00	33 002,05	33 002,05	0,00
32.30.51.2. Työllistämisen valtionhallinto	15 726,30									
32.30.51.2.1. Palkkaukset	15 726,30									
32.50.64. EU:n rakennerahastojen ja valtion rahoitusosuus EU:n rakennerahasto-ohjelmien ja ENPI CBC -ohjelmien ohjelmakaudella 2007-2013 (arvionmääräraha)	2 611 048,29	1 895 253	1 895 253,25	1 895 253,25	0,00	1 895 253,25	0,00	434 000,00	434 000,00	0,00
32.50.64.2. ESR 2007-2013	2 611 048,29	1 895 253	1 895 253,25	1 895 253,25	0,00	1 895 253,25	0,00	434 000,00	434 000,00	0,00
33. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala	10 931 995 914,62	11 596 682 637	11 387 325 968,74	11 387 325 968,74	56 350 425,20	11 443 676 393,94	153 006 243,02	33 390 063,88	138 237 861,27	60 443 565,74
33.01.01. Sosiaali- ja terveysministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	39 862 000,00	40 630 000	32 036 012,76	32 036 012,76	8 593 987,24	40 630 000,00	0,00	8 008 722,59	39 843 190,13	8 593 987,24
33.01.01.1. Toimintamenot	39 512 000,00									
33.01.01.2. Työterveyshuollon koulutus	350 000,00									
33.01.02. Työttömyysturvan muutoksenhaku- ja koulutuksen toimitamotot (siirtomääräraha 2 v)	2 365 000,00	2 363 000	2 011 335,51	2 011 335,51	351 664,49	2 363 000,00	0,00	209 045,22	7 500,00	0,00
33.01.03. Sosiaaliturvan muutoksenhaku- ja koulutuksen toimitamotot (siirtomääräraha 2 v)	5 237 000,00	4 524 000	3 816 500,95	3 816 500,95	707 499,05	4 524 000,00	0,00	7 799 677,37	7 799 677,37	0,00
33.01.21. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha (siirtomääräraha 2 v)	26 000,00	1 000	0,00	0,00	1 000,00	1 000,00	0,00	26 000,00	0,00	1 000,00
33.01.25. Sosiaali- ja terveydenhuollon kansalliset sähköiset asiakastietojärjestelmät (siirtomääräraha 3 v)	10 470 000,00	11 800 000	315 900,62	315 900,62	11 484 099,38	11 800 000,00	0,00	4 527 420,01	4 843 320,63	11 484 099,38
33.01.29. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arvionmääräraha)	2 801 231,77	2 576 637	2 576 636,96	2 576 636,96	251 980,53	2 576 636,96	0,00	784 573,22	4 564 416,50	251 980,53
33.01.66. Kansainväliset jäsenmaksut ja maksusuudet (siirtomääräraha 2 v)	4 532 000,00	4 032 000	3 780 019,47	3 780 019,47	251 980,53	4 032 000,00	0,00	4 816 573,22	4 564 416,50	251 980,53

Pääluokan, momentin ja tilinotteen numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2012			Talousarvio 2013 määrärahojen käyttö vuonna 2013			Tilinpäätös 2013			Vertaailu Talousarvio - Tilinpäätös			Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot		
	Talousarvio (TA + LTA:t)	siirto seuraavalle vuodelle	Talousarvio - Tilinpäätös 2013	käyttö vuonna 2013	siirto seuraavalle vuodelle	Talousarvio - Tilinpäätös 2013	Edellisiä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2013	Käyttö vuonna 2013 (pl. peruutukset)	Käyttö vuonna 2013	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot	Edellisiä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2013	Käyttö vuonna 2013	Siirretty seuraavalle vuodelle
33.02.66. Suomen ja Venäjän välisen säteily- ja ydinurvallisuuden yhteistyö (siirtomääräraha 3 v)	1 500 000,00		1 500 000,00	810 177,20	689 822,80	1 500 000,00		1 500 000,00		618 017,81	2 118 017,81	1 428 195,01	689 822,80		
33.03.50. Valtionapu Työterveyslaitoksen menoihin (siirtomääräraha 2 v)	37 964 000	0,00	37 964 000,00	37 964 000,00	0,00	37 964 000,00		37 964 000,00		0,00	37 964 000,00	37 964 000,00	0,00	0,00	
33.03.50.01. Työterveyslaitoksen menot	37 614 000	0,00	37 614 000,00	37 614 000,00	0,00	37 614 000,00		37 614 000,00		0,00	37 614 000,00	37 614 000,00	0,00	0,00	
33.03.50.02. Työterveyslaitoksen koulutus ja työterveyskeskityksen kehittäminen	350 000	0,00	350 000,00	350 000,00	0,00	350 000,00		350 000,00		0,00	350 000,00	350 000,00	0,00	0,00	
33.03.63. Eräät erityishankkeet (siirtomääräraha 3 v)	9 326 000	8 473 646,53	10 480 000,00	852 353,47	8 473 646,53	9 326 000,00		9 326 000,00		10 841 508,78	20 167 508,78	7 678 170,95	12 181 832,32		
33.10.28. Kansaneläkelaitokselle maksettavat sosiaaliturvan yleisrahaston ja palvelurahaston toimituskulut (arvionmääräraha)	158 859 000	0,00	153 700 000,00	154 060 000,00	0,00	154 060 000,00		154 060 000,00		4 799 000,00					
33.10.28.01. Sosiaaliturvan yleisrahasto	150 522 000		145 723 000,00	145 723 000,00		145 723 000,00		145 723 000,00		4 799 000,00					
33.10.28.02. Palvelurahasto	8 337 000		8 337 000,00	8 337 000,00		8 337 000,00		8 337 000,00		0,00					
33.10.28.1. Sosiaaliturvan yleisrahasto	145 900 000,00		145 900 000,00			145 900 000,00		145 900 000,00							
33.10.28.2. Palvelurahasto	7 800 000,00		7 800 000,00			7 800 000,00		7 800 000,00							
33.10.50. Äitysvastus ja valtion tuki kansainväliseen lapsesiirtotammeeseen (arvionmääräraha)	11 800 000		11 800 000,00	10 920 000,00		10 920 000,00		10 920 000,00		880 000,00					
33.10.50.01. Äitysvastus	10 699 500,00		10 699 500,00			10 699 500,00		10 699 500,00							
33.10.50.02. Adoptiotuki	800 000,00		800 000,00			800 000,00		800 000,00							
33.10.51. Lapsilisät (arvionmääräraha)	1 481 500 000,00		1 481 500 000,00	1 484 400 000,00		1 484 400 000,00		1 484 400 000,00		-1 100 000,00					
33.10.52. Eräät valtion korvattavat perhe-etuudet (arvionmääräraha)	2 378 711,02		2 378 711,02	2 782 992,22		2 782 992,22		2 782 992,22		-282 992,22					
33.10.53. Sotilasvastus (arvionmääräraha)	20 700 000,00		20 700 000,00	18 900 000,00		18 900 000,00		18 900 000,00		1 350 000,00					
33.10.54. Asunintuki (arvionmääräraha)	603 900 000,00		603 900 000,00	670 000 000,00		670 000 000,00		670 000 000,00		5 800 000,00					
33.10.55. Eläintuki (arvionmääräraha)	172 380 220,72		172 380 220,72	184 384 489,87		184 384 489,87		184 384 489,87		15 510,13					
33.10.60. Vaikkeenammaisten tulkkauspalvelut (arvionmääräraha)	30 395 733,81		30 395 733,81	35 965 538,05		35 965 538,05		35 965 538,05		34 461,95					
33.20.50. Valtionosuus ansiojätkevähästä (arvionmääräraha)	850 000 000,00		850 000 000,00	981 000 000,00		981 000 000,00		981 000 000,00		59 600 000,00					
33.20.51. Valtionosuus peruspäivärahasta (arvionmääräraha)	167 000 000,00		167 000 000,00	199 850 000,00		199 850 000,00		199 850 000,00		150 000,00					
33.20.52. Valtionosuus työmarkkinatuetta (arvionmääräraha)	1 047 000 000,00		1 047 000 000,00	1 233 000 000,00		1 233 000 000,00		1 233 000 000,00		0,00					
33.20.52.01. Kelan maksama työmarkkinatuki	1 047 000 000,00		1 047 000 000,00	1 233 000 000,00		1 233 000 000,00		1 233 000 000,00		0,00					
33.20.52.01. Kelan maksama työmarkkinatuki	43 000 000,00		43 000 000,00	55 399 619,08		55 399 619,08		55 399 619,08		1 000 380,92					
33.20.55. Valtionosuus aikuiskoulutuksesta (arvionmääräraha)	48 231 799,00		48 231 799,00	51 742 000,00		51 742 000,00		51 742 000,00		258 000,00					
33.20.56. Valtionosuus vuorottelukurvauksesta (arvionmääräraha)	267 000		267 000	167 000,00		167 000,00		167 000,00		100 000,00					
33.30.28. Kansallisen yhteyspösteen ja palveluvaikottamatoimielimen toimituskulut (siirtomääräraha 2v)	1 323 951 072,81		1 323 951 072,81	1 208 133 511,81		1 208 133 511,81		1 208 133 511,81		34 866 488,19					
33.30.60. Valtion osuus sairausvakuutuslajista johtuvista menoista (arvionmääräraha)	54 100 000,00		54 100 000,00	56 602 948,57		56 602 948,57		56 602 948,57		1 755 051,43					
33.40.50. Valtion osuus maatalousyrittäjien eläkelaista johtuvista menoista (arvionmääräraha)	564 900 000,00		564 900 000,00	584 000 000,00		584 000 000,00		584 000 000,00		0,00					
33.40.51. Valtion osuus yrittäjien eläkelaista johtuvista menoista (arvionmääräraha)	29 100 010,00		29 100 010,00	70 000 000,00		70 000 000,00		70 000 000,00		0,00					
33.40.52. Valtion osuus yrittäjien eläkelaista johtuvista menoista (arvionmääräraha)											267 000,00	167 000,00	100 000,00		

Pääluokan, momentin ja tilijohdon numero, nimi ja määrärahalaji	Talousarvion 2013 määrärahojen				Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot		Siirretty seuraavalle vuodelle
	Tilinpäätös 2012	Talousarvio 2013 (TA + LTA:t)	Talousarvion käyttö vuonna 2013	Tilinpäätös 2013		Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2013 (pl. peruutukset)	
33.40.53.	Valtion korvaus lapsen hoidon ja opiskelun ajalta kertyvästä eläkkeestä (arvionmääräraha)	2 389 000	1 349 702,59	1 349 702,59	1 039 297,41			
33.40.54.	Valtion osuus maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuksen kustannuksista (arvionmääräraha)	17 361 000	16 000 000,00	16 000 000,00	1 361 000,00			
33.40.60.	Valtion osuus kansaneläkeläistä ja eräisiä muista laeista johtuvista menoista (arvionmääräraha)	3 734 000 000	3 709 896 889,73	3 709 896 889,73	24 103 110,27			
33.50.50.	Rintamalliskä (arvionmääräraha)	38 500 000	36 508 157,74	36 508 157,74	1 991 842,26			
33.60.30.	Valtion korvaus terveydenhuollon valtakunnallisen valmiuden kustannuksiin (siirtomääräraha 3 v)	500 000	0,00	500 000,00		400 000,00	900 000,00	672 688,67
33.60.31.	Valtionavustus kunnille sosiaali- ja terveydenhuollon hankkeisiin ja eräisiin muihin menoihin (siirtomääräraha 3 v)	4 400 000	105 629,00	4 294 371,00		654 244,43	5 054 244,43	4 337 667,14
33.60.31.02.	Lapsiperheden palvelujen kehittäminen	3 400 000	23 129,00	3 376 871,00		0,00	3 400 000,00	3 376 871,00
33.60.31.04.	Kehittämisohjelman toimeenpano ja valvonta	1 000 000	82 500,00	917 500,00		0,00	1 000 000,00	917 500,00
33.60.31.1.	Sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämishankkeet							
33.60.31.3.	Kehittämisohjelman toimeenpano ja valvonta	1 000 000,00	1 000 000,00	1 000 000,00				
33.60.38.	Valtionavustus kunnille vanhuspalveluiden toimeenpanoon (siirtomääräraha 2 v)	482 000	0,00	482 000,00		0,00	482 000,00	482 000,00
33.60.39.	Avustus kunnille sosiaali- ja terveydenhuollon rakennusten sisäilma- ja kosteusvauriohankkeisiin (siirtomääräraha 3 v)	15 000 000	0,00	15 000 000,00		0,00	15 000 000,00	15 000 000,00
33.60.40.	Valtion rahoitus lääkäri- ja lääkinäitehoitotoiminnan menoihin (siirtomääräraha 3 v)	25 970 000	25 970 000,00	25 970 000,00		7 120,00	25 977 120,00	0,00
33.60.63.	Valtionavustus sosiaalialan osaamiskeskusten toimintaan (kintää määräraha)	3 500 000	3 500 000,00	3 500 000,00	0,00			
33.70.20.	Rokotteiden hankinta (siirtomääräraha 3 v)	100 000	0,00	100 000,00		187 858,69	287 858,69	268 969,94
33.70.21.	Terveysvalvonta (siirtomääräraha 2 v)	930 000	925 057,60	930 000,00		183 922,07	1 113 922,07	4 942,40
33.70.22.	Tartuntatautiin valvonta (siirtomääräraha 2 v)	660 000	248 221,79	411 778,21		571 258,57	1 231 258,57	411 778,21
33.70.50.	Terveyden edistämisen (siirtomääräraha 2 v)	2 900 000	0,00	2 900 000,00		119 145,49	119 145,49	0,00
33.70.51.	Valtion korvaus työterveyshuollon erikoislääkärikoulutuksesta aiheutuviin kustannuksiin (siirtomääräraha 3 v)	205 000 000	189 615 261,64	189 615 261,64	15 384 738,36	2 900 000,00	5 800 000,00	2 900 000,00
33.80.40.	Valtion korvaus maatalousyrittäjien lomituspalvelujen kustannuksiin (arvionmääräraha)	204 818 000	189 433 261,64	189 433 261,64		2 600 000,00	5 200 000,00	2 003 633,57
33.80.40.01.	Korvaus lomituspalvelujen käyttö kustannuksiin	182 000	182 000,00	182 000,00	0,00			
33.80.40.02.	Oppisopimuskoulutuksen nettokustannusten korvaaminen	206 491 278,53						
33.80.40.1.	Korvaus brönnipalvelujen käyttö kustannuksiin	182 000,00						
33.80.40.2.	Oppisopimuskoulutuksen nettokustannusten korvaaminen	2 600 000,00	596 356,43	2 600 000,00				
33.80.41.	Valtion korvaus turkistuottajien lomituspalvelujen kustannuksiin (siirtomääräraha 2 v)							

Pääluokan, momentin ja tilinotteen numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2012	Talousarvio 2013 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2013 määrärahojen käyttö vuonna 2013	siirto seuraavalle vuodelle	Tilinpäätös 2013	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot Käyttö vuonna 2013 (pl. peruutukset)	Käyttö vuonna 2013	Siirretty seuraavalle vuodelle
33.80.42. Valtion korvaus poronhoitajien sijaisapukokeilun kustannuksiin (siirtomääräraha 2v)	300 000,00									
33.80.50. Valtion korvaus maatalousyrittäjien ja turkistuottajien lomituspalvelujen hallintomenoihin (kiinteä määräraha)	16 139 944,60	16 140 000	16 139 645,68	0,00	16 139 645,68	354,32				
33.80.50.01. Korvaus lomituspalvelujen hallintomenoihin		16 046 000	16 045 645,68		16 045 645,68	354,32				
33.80.50.02. Harkinnanvarainen lisäkorvaus paikallisyksiköille		94 000	94 000,00		94 000,00	0,00				
33.80.50.1. Korvaus lomituspalvelujen hallintomenoihin	16 045 944,60									
33.80.50.2. Harkinnanvarainen lisäkorvaus paikallisyksiköille	94 000,00									
33.90.50. Avustukset yhteisöille ja säätöille terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseen (arvio määräraha)	282 180 000,00	301 000 000	301 000 000,00		301 000 000,00	0,00				
Määrärahatilit yhteensä	10 937 705 679,00	11 598 939 520	11 389 492 732,40	56 440 544,21	11 445 933 276,61	153 006 243,02	40 546 258,53	206 837 193,58	140 810 613,10	65 368 943,61

Sosiaali- ja terveysministeriön talousarvion toteutumalaskelman tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä momentin tarkkuudella

Valtuudet ja niiden käyttö (1 000 €) ¹⁾	Aikaisempien vuosien valtuuksien käyttö ³⁾					Vuoden 2013 valtuudet					Valtuuksien käyttöä aiheuttaneet talousarviomenot ja määrärahatarve (1 000 €)				
	Uudet valtuudet	Uusitut valtuudet	Valtuudet yhteensä	Käytetty	Käyttämättä	Uusittavissa 2014 TA:ssa	Talousarvio- menot 2013	Määräraha- tarve 2014	Määräraha- tarve 2015	Määräraha- tarve 2016	Määräraha- myöhemmin	Määräraha- tarve	Määräraha- yhteensä		
Momentti 32.50.64. EU:n rakennerahastojen ja valtion rahoitusosuus EU:n rakennerahasto-ohjelmiin ja ENPI CBC -ohjelmiin ohjelmakaudella 2007-2013	1 670	1 302	3 327	1 686	1 286	0	1 895	1 088	45				1 133		
Aikaisempien vuosien valtuudet	13 443														
Vuonna 2013 käytettävissä olleet valtuudet	1 670	1 302	3 327	1 686	1 286		1 265	77	45			77	1 056		
Momentti 33.60.37. Valtionavustus kunnille sosiaali- ja terveydenhuollon korjaushankkeisiin							1 722	2 073		0			2 073		
Aikaisempien vuosien valtuudet	10 000														
Vuonna 2013 käytettävissä olleet valtuudet							1 722	2 073		0			2 073		
Yhteensä	23 443	1 670	3 327	1 686	1 286	0	3 617	3 161	45	0	0	0	3 206		

3. SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN TUOTTO- JA KULULASKELMA

	1.1.2013 - 31.12.2013		1.1.2012 - 31.12.2012	
TOIMINNAN TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot	4 061 251,76		3 780 017,50	
Muut toiminnan tuotot	<u>764 641,86</u>	4 825 893,62	<u>561 588,63</u>	4 341 606,13
TOIMINNAN KULUT				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	1 240 352,80		1 211 031,34	
Henkilöstökulut	34 304 348,96		33 538 291,22	
Vuokrat	4 187 049,55		3 943 852,58	
Palvelujen ostot	13 873 857,81		10 577 519,94	
Muut kulut	5 645 761,65		5 122 848,96	
Poistot	250 374,37		290 535,26	
Sisäiset kulut	<u>9 968 551,96</u>	<u>-69 470 297,10</u>	<u>14 514 268,84</u>	<u>-69 198 348,14</u>
JÄÄMÄ I		-64 644 403,48		-64 856 742,01
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Rahoitustuotot	44 000 312,79		50 000 032,70	
Rahoituskulut	<u>-14 126,14</u>	43 986 186,65	<u>-851,04</u>	49 999 181,66
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT				
Satunnaiset kulut	<u>150 966,95</u>	-150 966,95	<u>17 500,00</u>	-17 500,00
JÄÄMÄ II		-20 809 183,78		-14 875 060,35
SIIRTOTALOUDEN TUOTOT JA KULUT				
Tuotot				
Muut siirtotalouden tuotot ulkomailta	<u>28 490,56</u>	28 490,56	<u>32 545,67</u>	32 545,67
Kulut				
Siirtotalouden kulut kunnille	425 901,30		647 861,30	
Siirtotalouden kulut kuntayhtymille	1 352 835,18		671 487,71	
Siirtotalouden kulut sosiaaliturvarahastoille	10 973 660 115,73		10 521 566 240,31	
Siirtotalouden kulut elinkeinoelämälle	27 452 482,43		23 399 856,83	
Siirtotalouden kulut voittoa tavoittelem. yhteisölle	349 034 897,25		329 563 699,53	
Siirtotalouden kulut ulkomaille	715 325,94		1 006 461,33	
Muut siirtotalouden kulut	50 000,00		190 969,13	
Siirtotalouden kulujen palautukset (-)	<u>-120 313 203,52</u>	<u>-11 232 378 354,31</u>	<u>-147 975 191,52</u>	<u>-10 729 071 384,62</u>
JÄÄMÄ III		-11 253 159 047,53		-10 743 913 899,30
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA				
Verot ja veronluonteiset maksut	413 295 000,00		381 475 000,00	
Perityt arvonlisäverot	969,00		1 783,94	
Suoritettut arvonlisäverot	<u>-3 050 017,60</u>	<u>410 245 951,40</u>	<u>-3 226 557,32</u>	<u>378 250 226,62</u>
TILIKAUDEN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ		<u>-10 842 913 096,13</u>		<u>-10 365 663 672,68</u>

4. SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN TASE

	31.12.2013		31.12.2012	
VASTAAVAA				
KÄYTTÖMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIIJOITUKSET				
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
Aineettomat oikeudet	238 551,70		359 294,53	
Muut pitkävaikutteiset menot	<u>16 250,82</u>	254 802,52	<u>113 756,34</u>	473 050,87
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Koneet ja laitteet	<u>35 424,85</u>	35 424,85	<u>67 550,87</u>	67 550,87
KÄYTTÖMAISUUSARVOPAPERIT JA MUUT PITKÄAIKAISET SIIJOITUKSET				
Käyttöomaisuusarvopaperit	<u>16 818 792,65</u>	<u>16 818 792,65</u>	<u>16 818 792,65</u>	<u>16 818 792,65</u>
KÄYTTÖMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIIJOITUKSET YHTEENSÄ		17 109 020,02		17 359 394,39
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS				
LYHYTAIKAISET SAAMISET				
Myyntisaamiset	1 500 032,99		1 169 043,99	
Siirtosaamiset	34 037,26		10 019 314,80	
Muut lyhytaikaiset saamiset	1 332,73		16 607,85	
Ennakkomaksut	<u>331 185 499,19</u>	332 720 902,17	<u>192 665 491,67</u>	203 870 458,31
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS YHTEENSÄ		332 720 902,17		203 870 458,31
VASTAAVAA YHTEENSÄ		<u>349 829 922,19</u>		<u>221 229 852,70</u>

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN TASE

	31.12.2013		31.12.2012	
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
VALTION PÄÄOMA				
Valtion pääoma 1.1.1998	-296 297 206,17		-296 297 206,17	
Edellisten tilikausien pääoman muutos	70 448 326,89		103 742 774,16	
Pääoman siirrot	10 988 844 980,80		10 332 369 225,41	
Tilikauden tuotto-/kulujäämä	<u>-10 842 913 096,13</u>	-79 916 994,61	<u>-10 365 663 672,68</u>	-225 848 879,28
VIERAS PÄÄOMA				
LYHYTAIKAINEN				
Saadut ennakot	375 850 112,07		373 922 476,18	
Ostovelat	8 812 785,46		17 920 522,28	
Kirjanpitoyksiköiden väliset tilitykset	799 293,94		748 636,87	
Edelleen tilitettävät erät	691 539,09		649 611,75	
Siirtovelat	5 893 925,24		6 447 565,90	
Muut lyhytaikaiset velat	<u>37 699 261,00</u>	429 746 916,80	<u>47 389 919,00</u>	447 078 731,98
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		429 746 916,80		447 078 731,98
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		<u>349 829 922,19</u>		<u>221 229 852,70</u>

5. LIITETIEDOT

Sosiaali- ja terveysministeriön tilinpäätöksen liite 1: Selvitys tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja vertailtavuudesta

Budjetointia koskevat muutokset

Budjetointia koskevat muutokset kohdistuivat pääosin siirtomenomomentteihin.

Momentti 33.01.25 on muutettu vuoden 2013 tilijaottelussa jakamattomaksi määrärahaksi. Lisäksi momentin perusteluja on muutettu vuoden 2013 lisätalousarviossa siten, että määrärahaa saa käyttää enintään 30 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstömäärän palkkaamiseen vuodessa KanTa-hankkeen operatiivista suunnittelua ja ohjausta, kansallisten määrittelyjen tekemistä ja ylläpitoa ja järjestelmän kehittämistä sekä käyttöönottoa varten enintään ohjelmakauden loppuun saakka.

Momentin 33.03.04 perusteluja on täydennetty vuoden 2013 talousarviossa siten, että määrärahaa saa käyttää myös Alkoholitutkimussäätiöön, Käypä hoito -suositusten laadintaan, syöpärekisterin tekniseen ylläpitoon Suomen Syöpäyhdistys ry:lle, näkövammarekisterin tekniseen ylläpitoon Näkövammaisten Keskusliitto ry:lle sekä sosiaali- ja terveydenhuollon tietohallinnon kehittämishankkeisiin liittyvien valtionavustusten Momentin 33.10.28 perusteluja on muutettu vuoden 2013 lisätalousarviossa siten, että määrärahaa saa käyttää myös enintään 8 337 000 euroa valtion osuudesta terveydenhuollon valtakunnallisten tietojärjestelmäpalvelujen kustannuksista annetun lain 2 ja 5 §:n mukaisiin kansallisen terveystieteen palvelurahaston kuluihin.

Momentin 33.60.30 perusteluja on täydennetty vuoden 2013 lisätalousarviossa siten, että määrärahaa saa käyttää myös sosiaali- ja terveysministeriön nimeämän ja valtuuttaman valtakunnallisen toimijan valtakunnallisen valmiuden ylläpidosta ja koulutuksesta aiheutuvien kustannusten maksamiseen.

Momentin 33.70.20 perusteluja on täydennetty vuoden 2013 lisätalousarviossa siten, että määrärahaa saa käyttää myös kansallisen rokotusohjelman mukaisten rokotusten epidemiologisten ja immunologisten vaikutusten sekä kattavuuden ja turvallisuuden selvittämisestä aiheutuvien menojen ja korvausten maksamiseen.

Vuoden 2013 talousarvioon on perustettu kolme uutta momenttia. Momentti 33.30.28 Kansallisen yhteispisteen ja palveluvalikoimatoimielimen toimintakulut, momentti 33.60.38 Valtionavustus kunnille vanhustalvelulain toimeenpanoon sekä momentti 33.60.39 Avustus kunnille sosiaali- ja terveydenhuollon rakennusten sisäilma- ja kosteusvauriohankkeisiin. Momentin 33.60.38 perusteluja on täydennetty vuoden 2013 IV lisätalousarviossa siten, että määrärahaa saa käyttää myös enintään 10 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstömäärän palkkaamiseen ja siitä aiheutuvien muiden menojen maksamiseen vanhustalvelulain seurannan ja arvioinnin kehittämistä ja toteuttamista varten. Momentit 33.30.28 ja 33.60.38 ovat 2-vuotisia siirtomäärärahoja ja momentti 33.60.39 on 3-vuotinen siirtomääräraha.

Raamisopimuksen mukaiset koulutusmäärärahat on poistettu vuoden 2013 IV lisätalousarviossa momenteilta 33.01.01, 33.01.02, 33.01.03, 33.02.03, 33.02.05, 33.02.06, 33.03.04 ja 33.70.01.

Valuuttakurssit muutettaessa ulkomaanrahan määräisiä saamia ja velkoja Suomen rahaksi

Ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat eivät ole olennaisia, joten niitä ei ole muutettu tilinpäätöspäivän kurssiin.

Velat on viety kirjanpitoon tapahtuman syntymispäivän mukaiseen valuuttakurssiin euroiksi muutettuina ja syntyvät kurssierot käsitellään maksuperusteisesti.

Arvostus- ja jaksotusperiaatteet

Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostus- ja jaksotusperiaatteet eivät ole olennaisilta osin muuttuneet eivätkä vaikuta tilikauden tuotto- ja kulujäämään eivätkä taseessa ilmoitettavien erien muodostumiseen.

Aikaisempiin vuosiin kohdistuvat tuotot ja kulut, talousarviotulot ja -menot sekä virheiden oikaisut, jotka eivät ole merkitykseltään vähäisiä

Olennaisia aikaisempiin vuosiin kohdistuvia virheiden oikaisuja ei tilivuoden aikana tehty.

Tilinpäätöstietojen vertailtavuus edelliseen vuoteen

Kirjanpitoyksikön ulkoisessa rakenteessa ei tapahtunut muutoksia vuosina 2012 ja 2013. Tältä osin vuoden 2013 tilinpäätöstiedot ovat vertailukelpoisia edelliseen vuoteen. Toiminnan kulujen analysointia kirjanpitoyksikön sisällä ovat vaikeuttaneet ministeriön organisaatiomuutokset, jotka toteutettiin kesken tilivuotta 2011. Vuonna 2011 uudella hallinto- ja suunnitteluosastolla uudistettiin tulosryhmäjohtoa 1.4.2011 alkaen siten, että osastolla on entisten kahdeksan tulosryhmän tilalla kuusi tulosryhmää. Sekä osasto- että tulosryhmämuutoksissa on kyse yksiköistä, jotka käyttävät merkittävän osan ministeriön toimintamenomomentin määrärahoista.

Selvitys tilinpäätösvuoden jälkeisistä olennaisimmista tapahtumista

Tilinpäätösvuoden jälkeisistä olennaisista tapahtumista ei ole erityistä esitettävää.

Sosiaali- ja terveysministeriön tilinpäätöksen liite 2: Nettoutetut tulot ja menot

Momentin numero ja nimi	Tilinpäätös 2012	Talousarvio 2013(TA + LTA:t)	Talousarvion 2013 määrärahojen käyttö vuonna 2013	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Toteutuma %	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
				Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös		Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytetty vuonna 2013 (pl. peruutukset)	Käyttö vuonna 2013	Siirretty seuraavalle vuodelle
13.03.01.									
Osinkotulot	50 000 615,85	44 000 000	44 000 000,00	0,00	100				
pääomanpalautukset	28,41	0	0,00	0,00	100				
ja osakkeiden netto- myyntitulot	50 000 587,44	44 000 000	44 000 000,00	0,00	100				
33.01.01.									
Sosiaali- ja ter- veysministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	44 132 846,00 4 270 846,00 39 862 000,00	44 503 000 3 873 000 40 630 000	36 715 738,12 4 679 725,36 32 036 012,76	siirto seuraavalle vuodelle	45 309 725,36 4 679 725,36 40 630 000,00		44 522 958,75 4 679 768,62 39 843 190,13		8 008 722,59 48 638 722,59 8 593 987,24
33.01.29.									
Sosiaali- ja ter- veysministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	2 802 912,45 1 680,68 2 801 231,77	2 577 602 965 2 576 637	2 577 602,25 965,29 2 576 636,96		2 577 602,25 965,29 2 576 636,96	0,00 0,00 0,00			
33.20.52.									
Valtionosuus työmarkkinatuesta (arviomääräraha)	1 047 000 000,00 0,00 1 047 000 000,00	1 233 000 000 0 1 233 000 000	1 233 000 000,00 0,00 1 233 000 000,00		1 233 000 000,00 0,00 1 233 000 000,00	0,00 0,00 0,00			

Sosiaali- ja terveysministeriön tilinpäätöksen liite 3: Arviomäärärahojen ylitykset

Pääloukan ja momentin numero ja nimi	Talousarvio (TA + LTA:t)	Ylitys	Ylitys %
33. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala	1 485 800 000	1 382 992,22	0
33.10.51. Lapsilisät	1 483 300 000	1 100 000,00	0
33.10.52. Eräät valtion korvattavat perhe-etuudet	2 500 000	282 992,22	11
Pääloukat yhteensä	1 485 800 000	1 382 992,22	0

Sosiaali- ja terveysministeriön tilinpäätöksen liite 4: Peruutetut siirretyt määrärahat

Päälukuan ja tilijaottelun numero ja nimi.	Peruutettu	
	Tilijaottelu	Yhteensä
33. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala		657 636,87
Vuosi 2011		310 769,97
33.03.63. Eräät erityishankkeet	307 505,51	
33.60.31.3. Kehittämishojelman toimeenpano ja valvonta *)	3 264,46	
Vuosi 2012		346 866,90
33.01.01.2. Työterveyshuollon koulutus	201 545,22	
33.01.21. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha	26 000,00	
33.01.66. Kansainväliset jäsenmaksut ja maksuosuudet	176,19	
33.70.50. Terveyden edistäminen	119 145,49	
Päälukokat yhteensä		657 636,87
Vuosi 2011		310 769,97
Vuosi 2012		346 866,90

*) Vuoden 2011 talousarviossa tilijaottelun nimi: Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen aluekokeilu

Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön tilinpäätöksen liite 5: Henkilöstökulujen erittely

	2013	2012
Henkilöstökulut	28 307 638,65	27 797 312,49
Palkat ja palkkiot	28 084 144,00	27 706 550,71
Tulosperusteiset erät	15 680,00	5 517,00
Lomapalkkavelan muutos	207 814,65	85 244,78
Henkilösivukulut	5 996 710,31	5 740 978,73
Eläkekulut	5 269 451,25	5 082 523,53
Muut henkilösivukulut	727 259,06	658 455,20
Yhteensä	34 304 348,96	33 538 291,22
Johdon palkat ja palkkiot, josta	3 941 878,31	3 834 363,24
- tulosperusteiset erät	15 680,00	5 517,00
Luontoisedut ja muut taloudelliset etuudet	1 920,00	1 910,97
Johdo	1 920,00	1 910,97
Muu henkilöstö	..	..

Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön tilinpäätöksen liite 6: Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu kirjanpitoyksikössä yhdenmukaisin periaattein käyttöomaisuushyödykkeiden taloudellisen käyttöiän mukaisina tasapoistoina alkuperäisestä hankintahinnasta. Käyttöomaisuushyödykkeille ei ole määritelty jäännösarvoa. Poistojen tekeminen on aloitettu käyttöönottoaikaa seuraavasta kuukaudesta. Omaisuuden myynnin yhteydessä tehdään viimeinen poisto omaisuuden viimeiseltä käyttökuukaudesta.

Omaisuushankinnat, joiden arvonlisäveroton arvo on alle 10 000 euroa, on poistettu kokonaisuudessaan hankintavuonna.

Poistosuunnitelmaan ei ole tehty muutoksia varainhoitovuoden aikana.

Omaisuusryhmä	Poisto-	Poistoaika	Vuotuinen	Jäännösarvo-
	menetelmä	vuotta	poisto %	%
11	AINEETTOMAT HYÖDYKKEET			
112	Aineettomat oikeudet			
1120	Tasapoisto	5 v.	20	0
1123	Tasapoisto	5 v.	20	0
12	AINEELLISET HYÖDYKKEET			
125-126	Koneet ja laitteet			
1250	Tasapoisto	5 v.	20	0
1255	Tasapoisto	3 v.	33,3	0
1255	Tasapoisto	3 v.	33,3	0
1255	Tasapoisto	5 v.	20	0
1256	Tasapoisto	5 v.	20	0
1257	Tasapoisto	5 v.	20	0
1257	Tasapoisto	3 v.	33,3	0
1258	Tasapoisto	5 v.	20	0
1269	Tasapoisto	5 v.	20	0
127	Tasapoisto	5 v.	20	0

Sosiaali- ja terveysministeriön tilinpäätöksen liite 7: Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot

	Aineettomat hyödykkeet		Aineelliset hyödykkeet		Yhteensä
	112 Aineettomat oikeudet	114 Muut pitkävaikutteiset menot	125-126 Koneet ja laitteet	127 Kalusteet	
Hankintameno 1.1.2013	616 529,65	487 527,50	128 334,63	0,00	1 232 391,78
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.2013	616 529,65	487 527,50	128 334,63	0,00	1 232 391,78
Kertyneet poistot 1.1.2013	257 235,12	373 771,16	60 783,76	0,00	691 790,04
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	120 742,83	97 505,52	32 126,02	0,00	250 374,37
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2013	377 977,95	471 276,68	92 909,78	0,00	942 164,41
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2013	238 551,70	16 250,82	35 424,85	0,00	290 227,37

	Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset		Yhteensä
	130 Käyttöomaisuusarvopaperit		
Hankintameno 1.1.2013	16 818 792,65	0,00	16 818 792,65
Lisäykset	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.2013	16 818 792,65	0,00	16 818 792,65
Kertyneet poistot 1.1.2013	0,00	0,00	0,00
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	0,00	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00	0,00
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2013	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2013	16 818 792,65	0,00	16 818 792,65

Sosiaali- ja terveysministeriön tilinpäätöksen liite 8: Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuotot	2013	2012	Muutos 2013-2012
Korot euromääräisistä saamisista	312,79	0,00	312,79
Osingot	44 000 000,00	50 000 032,70	-6 000 032,70
Rahoitustuotot yhteensä	44 000 312,79	50 000 032,70	-5 999 719,91

Rahoituskulut	2013	2012	Muutos 2013-2012
Korot euromääräisistä veloista	14 126,14	851,04	13 275,10
Rahoituskulut yhteensä	14 126,14	851,04	13 275,10
Netto	43 986 186,65	49 999 181,66	-6 012 995,01

Sosiaali- ja terveysministeriön tilinpäätöksen liite 9: Talousarviotaloudesta annetut lainat

Sosiaali- ja terveysministeriöllä ei ole esitettävää tällä liitteellä.

Sosiaali- ja terveysministeriön tilinpäätöksen liite 13: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Sosiaali- ja terveysministeriöllä ei ole esitettävää tällä liitteellä.

Sosiaali- ja terveysministeriön tilinpäätöksen liite 14: Taseeseen sisältymättömät rahastoidut varat

Sosiaali- ja terveysministeriöllä ei ole esitettävää tällä liitteellä.

Sosiaali- ja terveysministeriön tilinpäätöksen liite 15: Velan muutokset

Sosiaali- ja terveysministeriöllä ei ole esitettävää tällä liitteellä.

Sosiaali- ja terveysministeriön tilinpäätöksen liite 16: Velan maturiteettijakauma ja duraatio

Sosiaali- ja terveysministeriöllä ei ole esitettävää tällä liitteellä.

Sosiaali- ja terveysministeriön tilinpäätöksen liite 17: Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot

Sosiaali- ja terveysministeriöllä ei ole esitettävää tällä liitteellä.

6. ALLEKIRJOITUS

Tilinpäätöslaskelmat ja toimintakertomus on hyväksytty Helsingissä
14. maaliskuuta 2014.

Paula Risikko
Sosiaali- ja terveysministeri

Susanna Huovinen
Peruspalveluministeri

Paavo Arhinmäki
Kulttuuri- ja urheiluministeri

Päivi Sillanaukee
Kansliapäällikkö